

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

A magyar munkásság utja

Minden román állampolgárnak rövidesen a saját maga jól felfogott érdekében valamilyen szervezethez kell tartoznia, esetleg többszörösen is beleszervezve. Természetesen ez a többszöri beszervezkedés csak azokra vonatkozik, akik egyiki vagy másik dolgozó csoporthoz tartoznak. A foglalkozásnélküliek — nem a munkanélkülieket, sem a dologterületet értjük ezek alatt — számára nem marad más, mint, hogy egy szám legyenek abban a nagy közösségben, melyet a Nemzeti Ujjászületés Frontja jelent. Mint álampolgár, aki politikai jogokat akar majd gyakorolni a Frontnak tagja, mint valamilyen foglalkozással bíró egyén vagy amelynek tagja és mint olyan állampolgár, aki valamely nemzetnek fia, tagja az illető népközösségnek. Most, hogy a kormány engedélyezte a romániai magyarság népközösségi alapon való szervezkedését, felmerült a kérdés, mi történjék a munkássággal, melyet nagy általánosságban úgy könyvelt el a közvélemény, hogy az nemzetközi, az osztályharc alapján áll és nemzeti hovatartozandósága csak a születés véletlenje, mely akaratától független és ennek a maga sorsába semmi beleszólást nem enged.

A közvéleménynek revidálnia kell álláspontját a romániai magyar munkásság álláspontját illetőleg. Ez derül ki abból, hogy a magyar munkások szervezete határozati javaslatot fogadott el, amely szerint szükségesnek tartja, hogy a romániai magyar nemzeti kollektivitás szükségleteinek védelmére tárgyalásokat kezdjen Bánffy Miklós gróffal a magyar népközösségbe való belépése érdekében. Igaz, hogy a népközösség egyik külön alosztályaként kíván majd működni, mint a magyar fizikai és szellemi munkások autonóm szervezete, de ez a különállás csak osztályi és nem nemzeti elkülönülés. Nagyon érdekesek azok a megállapítások, melyeket Deutsek Géza dr. a romániai munkásmozgalom egyik vezére ezzel kapcsolatban tett. Szerinte a román állampolgárságu szervezett magyar munkások és tisztviselők soha sem tagadták meg magyar mivoltukat és soha nem mondtak le arról a kívánságukról, hogy mint jóállású állampolgárok, egyenlő elbánásban és egyenlő jogokban részesüljenek a román nemzetiségű állampolgárokkal.

A román állampolgárságu szocialista magyarok (éppen úgy, mint a szocialista románok) sohasem értelmezték úgy a nemzetköziséget, hogy kétségbevonták, vagy letagadták volna valamegy nemzethez tartozásukat. Éppen ellenkezőleg, népi közösséghez való tartozásuk kihangsúlyozásával, mindig és következetesen igényelték a maguk népe számára a politikai, kulturális és gazdasági szabadságot, de ugyanezt sürgették minden más együttlétlő népcsoport számára is, mert felfogásuk szerint a nemzetköziségnek a nemzeti sovinizmus kiirtásában és a különböző népek kölcsönös megbecsülésében kell megnyilatkoznia.

A magyar munkásság már osztályhelyzeténél fogva is teljesen tisztában van azzal, hogy a gazdasági felszabadulásért folyó harc csak a kultúra fegyvereivel vívható meg. Elvész az a nép és baromi sorsba süllyed az a társadalmi osztály, amely kultúra nélkül való. A kultúrát pedig, a munkásszály különösképpen, csak saját anyanyelvén szeresheti meg. Az anyanyelv megőrzése és a népi kultúrában való szabad fejlődés iránti elhatározott törekvés kapcsolja össze elsősorban ezt a magyar munkásságot a magyar népi közösség többi társadalmi osztályával.

Mindezek következményeként megállapítja, hogy a magyar munkásságnak a magyar népközösségben van a helye, azonban abban a fizikai és szellemi munkások külön osztályt kívánnak alakítani. A megállapítások, melyeket a magyar munkásvezér tesz, helytálló, azonban nem tudjuk megérteni, hogy miként valósítható meg a népközösségen belül a munkásságnak ez a teljesen különálló autonómikus alosztálya. A népközösség szóban már benne foglaltatik ennek a szervezetnek egész programja és minden

célkitűzése: a legszélesebb népi érdekek szolgálata. Ez kizárja az osztályharcot, amelyet — azt hiszünk, nem értették félre Deutsek fejtegetéseit — a külön munkásszály létesítésével bele akar vinni a magyar népközösségbe is. Ez nemcsak káros, mert az egység gyengítésével jár, hanem felesleges is. Az elképzelések és az engedély szerint is a népközösség a magyarság gazdasági, kulturális és társadalmi érdekeit szolgálhatja. A munkásság saját osztályának gazdasági érvényesüléséért küzdött elsősorban, mert a gazdasági megalapozottság teszi lehetővé a többi cél elérését. Ezt a célt a szakmai céhekben továbbra is követheti és harcolhat érte, de lehetetlen a népi közösségben külön kis partikuláris érdekekért megmozgatni az egész szervezetet. Távollról sem jelenti ez azt, hogy bármely osztály jogos kívánalmait nem nyernének támogatást és a legerélyesebb védelmet az összesség részéről. És a társadalmi alosztályban mód és alkalom fog kínálkozni ezeknek a kívánásoknak hangoztatására és megvalósítására — az összesség érdekében és az összesség erejének felhasználásával.

A magyar munkásság utja tehát a magyar népközösségbe vezet, de nem külön osztályként, hanem, mint a népi közösségnek születésénél, hiténél és nemzeti hovatartozandóságánál fogva tagja. Nem szabad elfelejteni azt sem, hogy amikor a szervezett munkásság vezetői a fizikai és szellemi munkásokról beszélnek, úgy nem foglalja magában sem az összes szellemi, sem az összes fizikai munkásokat. Nem lehetséges másként, mint, hogy a magyar munkásság teljes egészében belekapcsolódik a nagy nemzeti közösségbe és azon belül érvényesíti akaratát. Ennek nem is lesz semmi akadálya, mert a működés csak a legteljesebb demokrácia alapján képzelhető el éppen azért, hogy a legszélesebb népi érdekeket szolgálhassa. És valóban ez lesz működésének alapja, akkor képviselést és védelmet nyer minden munkásérdek is. Mert abban minden magyar felfogása egyezik a munkásvezér véleményével, hogy a román állampolgárságu magyarok képviselői szerve nem lehet egyoldalú osztályérdekek kiszolgáló kaszinója, hanem maradék nélkül egyesítenie kell magában mindazokat a román állampolgárokat, akik magyaroknak vallják magukat. Ha így van, akkor viszont nem lehet egyoldalú osztályérdekek kiszolgáló szervezete sem. Az ut a magyar népközösségben nem az osztályharc felé vezet.

Hitler beszédéből a Róma-berlini tengely szilárdtsága emelkedik ki

Általában jó benyomást keltett a hétfői beszéd, amely semmivel sem növelte a háborús veszélyt

Kedvezőnlen visszhangja volt a beszédnek az Egyesült Államokban

Londonból jelenik: Világszerte feltűnést keltett Hitler vezér és kancellár ha-almas beszéde. Régóta nem hangzott el harciasabb beszéd annál, amelyet Németország vezére, a képviselők viharos te szénsnylvánítása között elmondott. Hitler leszögezte, hogy a 80 millió néme: nép export nyersanyagok és gyarmatok nélkül életképtelen, tehát

Angliának és Franciaországnak vissza kell adniuk 3 millió négyze kilométer kiterjedő gyarmatokat,

amelyet a háboru után Németországtól „eloptak”. A „lopás” szót háromszor megismételte a kancellár, aki a külpolitikai helyzet ismertetése kapcsán kitért azokra a szolgálatokra, amelyeket Olaszország a múlt évben az Anschluss és a szudéta-vidék bekebelezése során Néme országnak tett. Hitler bejelentette, hogy hálásan gondol ezekre a nagy szolgálatokra és

mindenben támogatni fogja Olaszország igényeit,

ha pedig háborura kerülne a sor, a német birodalom egész erejével Olaszország mellett áll. Új volt a beszédben a célzás, amelyet az állam és az egyház esetleges szétválasztására tett a kancellár, aki élesen megfenyegette a polizáló és a német viszonyokat bíráló lelkeseket. Ezek ellen a legkiméletlenebb eljárás helyezte kilátásba. Ezután visszatért a zsidókérdésre és bejelentette, hogy

nem hagyja magát szentimentális frázisoktól eltéríteni, hanem a zsidókérdést végleges megoldáshoz jutatta.

Megfenyegette a nemzetközi zsidó sajtót és fi-

náncotkét, hogy amennyiben újabb háborus konfliktusba kevernék Európát, úgy ez az európai zsidóság teljes megsemmisítését fogja maga után vonni. Feltűnést keltett a birodalmi kancellár beszédének az a része, amellyel az angol és az amerikai „háborus uszítók” ellen fordult és névszerint felsorolta Duff Cooper, Churchill, Edent és Ickes amerikai belügyminisztert. Kijelentette, hogy Németország békében akar élni Amerikával és ha ma nem kielégítő a helyzet, úgy ez azoknak köszönhető, akik állandó rágalmakat terjesztenek Németország ellen. Ez elsősorban az amerikai zsidó sajtó, a rádió és a film-propaganda, amely attól sem riad vissza, hogy németellenes filmeket mutasson be. Majd mi is fogunk antiszemita filmeket készíteni — mondta Hitler — és ezekkel fogjuk ezt a propagandát ellensúlyozni. Végül Hitler erőlyesen visszautasította, hogy amerikai államférfiak és politikuskok bírálatot mondjanak Németországra fölött és hogy beavatkozzanak Németország belügyeibe, valamint, hogy befolyásolni igyekezzenek Németországot és a közép- és délamerikai államokkal való viszonyát és összeköttetéseit.

Északamerika nincs feljogosítva, hogy a felügyelő szerepét töltsse be.

A kancellár tegnap beszéde után a békekilátások nagyon elhalványultak. Hitler leszögezte, hogy Németország élni akar, minthogy pedig gyarmatok és export nélkül nem életképes, ragaszkodik ahhoz, hogy a háboru előtti gazdasági gyarmatbirodalmat visszakapja és el van rá szánva, hogy a gyarmatokat vissza is fogja szerezni.

LONDON

A hatás megnyugtató, a beszédnek csak két szakasza irányul Anglia ellen

Hitler beszéde iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg Londonban. Hétfőn éjjel a lapok folyamatosan adtak ki különkiadásokat a beszéd különböző részleteiről. A beszéd elhangzása után az első benyomás az volt, hogy béke lesz. Mindent azt hangoztatták, hogy

a német kancellár nem akar háborút.

Megelégedéssel állapították meg, hogy Hitler nem támasztott új területei követeléseket a nyugati államokkal szemben és nyitva hagyta az ajtót a demokrácia államokkal való tárgyalásokra. A Times kiemeli a beszéd ama részét, hogy Németország nem törekszik világhatalomra és nem célja a háború. A Daily Express elengedhetetlennek tartja, hogy

Chamberlain a legsürgősebben felvesse a gyarmati kérdések rendezésének ügyét.

A baloldali lapok is megkönnyebbülten fogadták a beszédet. A News Chronicle szerint a beszéd hozzájárult a nemzetközi feszültség enyhítéséhez, amit a demokrácia államok megnyugvással vehetnek tudomásul.

A Manchester Guardian írja: Hitler sokkal határozottabban jelentette ki a gyarmati igényeket, mint bármikor és első ízben biztosította Olaszországot a teljes szövegről. Azt még sohasem mondta Hitler, hogy ha Olaszországot bárki és bármely okból megátámadná, Németországot maga mellett találja.

A beszédnek ez a két szakasza Anglia ellen irányul.

A Times különvéleményt jelentett be Hitler beszédéről. A Times cikke kijelenti, hogy Hitler beszéde nem javított semmit a helyzeten. A német birodalmi vezér ezért igazol a ísmé, hogy nagyszerű szónok. De ez a nagyszerű szónoki készség nem elég arra, hogy a zsidókérdésben megváltoztassa a világ közvéleményét. Az az álláspont, amely a német birodalom vezére ebben a kérdésben elfoglal — írja a Times — az emberiség legnagyobb része számára még akkor is tarthatatlannak lenne, ha nem vennék el a zsidók vagyonát és ha nem tennék lehetetlenné, hogy a világ más részeiben boldoguljanak. Ami az Olaszországnak nyújtandó támogatás: illeti, a Times homályosnak tartja Hitler állásfoglalását a kérdésben és hangoztatja a lap, hogy abban az esetben,

ha Hitler nem akar háborúba szállni a saját gyarmataiért, akkor azt aligha teszi meg Olaszország aspirációiért.

Végül a lap kiemeli, hogy amennyiben Olaszország bármikor megátámadná Franciaországot, úgy Anglia teljes erejével segítségére fog sietni.

Londoni jelentések szerint az angol közvélemény érdeklődése is Hitler beszéde felé fordul. A lapok közlik, hogy

Chamberlain miniszterelnök és Halifax lord külügyminiszter még hétfőn éjszaka találkoztak egymással az angol miniszterelnöki palotában

és ketten tanulmányozták a hosszasan a német birodalmi vezér beszédét. Ez a tanácskozás erős befolyást fog gyakorolni Chamberlainnak az alsházban, de után elmondó külpolitikai nyilatkozására. Hitler beszédének ha a Londonban megnyugtató volt. Főleg a békés hangú kijelentéseit fogadták az angol politikai körök megnyugvással. Úgy vélik, hogy

a politikai helyzet majd csak az olasz követelések megformulása után fog kialakulni.

Nem tagadják, hogy a gyarmati kérdések felvetése elsősorban az angol birodalomra érinti. Ennél a pontnál azonban azt remélik, hogy Hitler továbbra is a tanácskozás és a tárgyalás útjához fog ragaszkodni.

PÁRIS

A beszéd nem tette súlyosabbá a helyzetet

A francia külügyminisztérium környezetében az első benyomás ha ározottan kedvező volt Hitler beszédéről. Francia politikai körökben azt hangoztatták, hogy a kancellár beszédének elhangzása után megdőlték azok a jóslások, amelyeket bizonyos körök már hosszabb idő óta hangoztattak, különösen a Földközi-tengeri és a spanyol kérdés tekintetében. Mindezzel szemben áll Hitler beszéde, amelyben Németország békeszeretét hangoztatta.

A keddi reggeli francia lapok minden figyelmüket Hitler kancellár hétfői beszédére fordították. A Le Jour ezeket írja: A német kancellár elsősorban a német és nem az olasz érdekeket emelte ki és semmi sem igazolja azokat a fenye-

getéseket, amelyek francia terület ellen irányulnak, miként azt egyesek óhajtották.

A Peü, Parisien azt a kérdést teszi fel, vajon Németország Olaszország mellett állana abban az esetben is, ha a támadás olasz oldalról történnék? Fordított esetben a megsejti és tényleg nem állhat fenn, mert senki sem gondol Olaszországot megátáadására. A francia álláspont változatlan marad és pedig a jogos ügyek megvédelmezése országok alkalmazása árán is, mert egyetlen országnak sem engedhető meg, hogy a nemzet birtokához hozzányúljon.

Franciaország készségesen együttműködik minden jóakaratu néppel.

A Le Journal berlini tudósi ója jelenti: Hitler beszédének Franciaországot érintő legfőbb szakasza az, amely Olaszországra vonatkozik. Itt az általános meggyőződés, hogy közvetlenül kezd akcióit a két parancsuralmi állam, ez azonban nem elég ahhoz, hogy bennünket féltelmentől sön el.

Egy egységes, hatalmas és erős Franciaországnak nincs miől tartania.

Ez lesz a mi válaszuk Hitler beszédére.

Az Oeuvre beszámolója így szól: Egy, Olaszország elleni háború, bármi is legyen annak oka. Németországot szövetségese mellett találja. Fíz úgy is lehet érzelmezi, hogy az Olaszország által indított háborúban szintén ez a helyzet: állana elő Vajjon Németország számít-e arra, hogy Franciaország visszautasítja az olasz követeléseket és így akarja kényszeríteni Olaszországot a háborúra. Berlinben élő külföldiek az állítják, hogy Hitler beszéde a teljes szolidaritást jelenti Olasz- és Németország között, azonban

Németország nem szívesen látna egy olyan akcióit, amely háborúra vezetne Olaszország, Franciaország és Anglia között.

Párisi jelentés szerint a francia közvélemény is teljes érdeklődéssel fordul Hitler beszédére felé. Megnyugvással állapítják meg Párisban, hogy

a hétfői beszéd nem tette súlyosabbá a helyzetet és nem növelte a légkör feszültségét.

Aláiban az a meggyőződés, hogy Hitler beszéde a szokottnál mérsékeltőbb volt. A párisi lapok különösen két mondatát emelik ki Hitler beszédében az egyik az, hogy a német birodalom hosszú békekorszak eljöveteleiben bízik, míg a másikon is nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert ebben kijelentette, hogy abban az esetben, ha Olaszország háborúba keveredik, úgy Németország mellette fog harcolni.

WASHINGTON

Gazdasági engedményeket nem lehet tenni

Washingtoni diplomáciai körök véleménye szerint Hitler kancellár beszéde még súlyosabbá tette azt az ellentétet, amely a demokrácia és a dik atörikus hatalmak között fennáll. Ez kitűnik a beszéd azon részéből, amely hangsúlyozza a néme — olasz szolidaritást és hogy

a nemzeti szociálizmus a veszi a keresztet hadjárat irányítását a világ zsidósága ellen.

A Havas-ügynökség, amely ezt a jelenést közli, hozzát teszi még, hogy az Egyesült Államok nem fog adós maradni a válaszal. Erthe ő feltűnést keltet a gazdasági nehézségekről szóló kijelentés is. Politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy kereskedelmi és gazdasági téren semmiféle engedményt nem szabad tenni Németországnak.

Ezzel a felfogással ellentétben Pittman, a szenátus külügyi bizottságának elnöke azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy Hitler beszéde sokkal békésebb volt, mint azelőtt, mert a köve elések fellállása nem az ország alkalmazására alapította. Ha tehát a beszéd mögött

hátsó gondolat nincs elrejtve, úgy az igen biztató.

Hitler beszéde mély benyomást keltett az Egyesült Államokban. A lapok főleg a német — olasz együttműködésre vonatkozó kijelentéseket emelik ki. Nem maradt visszhang nélkül a beszéd ama része sem, amelyben a vezér visszautasította a amerikai gyanúsításokat és szemrehányásokat és leszögezte, hogy az Egyesült Államok kormányának nincsen joga beavatkozni Németország és a délamerikai államok viszonyába.

Hivatalos politikai körökben egyelőre tartózkodnak minden állásfoglalástól,

ellenben Hamilton Fish, a külügyi bizottság tagja szerint Hitler állásfoglalása helyes és az Egyesült Államok kormánya jobban tette volna, ha Limában ahelyett, hogy gyűlöletet szított, a nemzetközi együttműködés mellett szállt volna szóra. Általános a felfogás, hogy Hitler álláspontja az Egyesült Államokkal szemben, teljesen téves. Beszédében az egy len némiképpen megnyugtató rész, az a Chamberlainnek szánt meghívás, hogy

újabb müncheni egyezményt kössenek,

mellyel ugy Olaszország, mint Németország meg legyenek elégedve, mivel Európán kívüli területekhez jutnának, ahonnan nyersanyagot szerezhetnének.

RÓMA

A beszédnek forradalmi jelentősége van

Rómából jelentik: A világ érdeklődése központjában Hitler birodalmi vezér hétfői beszéde áll. A külföldi lapok nagy cikkeiben számolnak be a beszédéről és azt forradalmi jelentőségűnek ismerik el. Az olasz lapok a legnagyobb megelégedés hangján foglalkoznak Hitler kijelentéseivel. A Popolo di Roma vezércikke hangsúlyozza, hogy

a Róma — berlini tengely Hitler tegnapi beszédéből gránit ömb szilárdságával emelkedik ki.

A tengely ellenségei ezt az igazságot nem akarják megérteni s ha tovább folytatják áskálódásaikat, akkor Németország és Olaszország eléggé erősek lesznek arra, hogy sikerrel vívják meg az olyan viszályt, amelyet te- előtlen elemek robbantottak ki.

Az ő gyarmati köve elések nem azt jelentik, hogy a tengely hatalmai háborút akarnak.

Olaszországnak és Németországnak szükségük van a békére, mert csak ezzel tudják megkoronázni sikereiket. A Messagero kiemeli a beszédnek azt a részét, amely Olaszország és Németország közötti szolidaritást hangsúlyozza. Nem nehéz tehát elképzelni — írja a lap, — hogy a fascizmus és a nemzeti szocializmus ellenségei hangot fognak változtatni.

A Havas-ügynökség jelenti: Hitler német kancellár beszéde a legkitűnőbb benyomást keltette kormánykörökben és az olasz nép sorában. Az Olaszországra vonatkozó kijelentések igazolják azt a történelmi barátságot, amely Németországot és Olaszországot egybekapcsolja.

STOCKHOLM

A hang békésebb, mint amilyen várható volt

Stockholmból jelentik: A svéd sajtó egyöntetűen megállapítja Hitler német birodalmi kancellár hétfői beszédével kapcsolatban, hogy

annak hangja sokkal békésebb volt, mintsem azt vársni lehetett.

A Svenska Dagbladet, a konzervatív párt hivatalos lapja megállapítja, hogy Németország a gyarmati kérdés megoldását háború nélkül reméli. Nehéz azonban elképzelni — írja a lap, — hogy Anglia és Franciaország hozzájáruljanak gyarmataik felosztásához. A Dagens Nyheter hangsúlyozza, hogy Németország hamis illúziókban ringatja magát a gyarmati problémát illetően, mert Anglia és Franciaország nem Csehszlovákia.

A királyi helytartó pártolja a Magyar Ház újból való megnyitását

Dadányi György, az Erdélyi Gazdasági Egyesület bánsági felügyelője, aki — mint megírjuk — Bányai Miklós gróftól megbízást nyert a bánsági magyarság megszervezésére kedden délelőtt kihallgatáson jelent meg Mar Alexandru királyi helytartónál. Dadányi György bemutatva megbízását a királyi helytartónak és leadatta teljesítéséhez a hatóságok jóindulata támogatását kérte. Egyben előadta azt a kérelmét, járjon közben a múlt esztendőben lezárt Magyar Háznak újból való megnyitása érdeké-

ben. Irodáját ugyanis a Magyar Házban kívánja berendezni, hogy abban a magyarságnak a Nemzeti Újjászervezési Frontjába és a magyar népközösségbe való megszervezésé néhez Maria Alexandru dr. királyi helytartó kiáltásba helyezte, hogy a hatóságok a legteljesebb jóindulattal támogadják a törvényvel kérésük belüli mozgó sz. rvezési munkálatait. A Magyar Ház irányítására vonatkozóan kiemelte, hogy illetékes helyen közbenjár a kérelem méltányos elintézésé érdekében.

Chamberlain beszámolt az alsóházban római utjának eredményéről

„Az ellenzéknek nincs igaza, ha nem hiszi, hogy Mussolini és Hitler betartja szavát”. — Az angol miniszterelnök meggyőződött róla, hogy Mussolini tud a békéért dolgozni

Londonból jelentik: Az angol parlament a karácsonyi szünet után kedden tartotta első ülését, amelyen e-szék ifj. Henderson interpellálta az angol kormányt Hitler vezér és kancellár hétfői beszédével kapcsolatban. Az interpellációra Chamberlain a következő választ adta:

— Üdvözlöm Hitler hétfői beszédének ama kitételeit, amelyekben hangsúlyozta, hogy az angol és a német nép között a bizalmat és az együttműködést kívánja. Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy

újból kifejezzem az üdvözlés érzelmeit, amelyekben a kormány és az angol nép is osztozik.

Örömmel állapítom meg azt a tényt is, hogy a két ország ipari körei között tárgyalások indulnak meg. Sir John Nall: Vajjon a két ország kormánya is folytatott egymással tárgyalást?

Chamberlain: Nem!

Ezután MacDonad bejelentette, hogy a palesztinai kérdésben a tárgyalások a jövő hét keddjén kezdődnek, Smith képviselő pedig a csehszlovákiai kérdésben kért felvilágosítást. Chamberlain így felelt:

— A kincstári kancellár úr korábban már nyilatkozott az ügyben és közölte a kölcsöntárgyalások befejezését. Azóta egyetlen figyelemreméltó fejlemény történt: a magyar és a csehszlovák kormányok között az ismertes vizsály felszámolását elintéző megállapodás.

MINDEN MEGEGYEZÉS LEHETSÉGES

Utána Chamberlain részletesen nyilatkozott római látogatásáról:

— Öszinte örömmel üdvözlöm Mussolinót, hogy megújíthattam a személyes érintkezést, amely már Münchenben létrejött. Útközben, mint ismert, Párisban találkoztam a francia kormány vezetőjével és a külügyminiszterrel és a két országot közösen érintő ügyekről folytatott megbeszéléseink ezúttal is megerősítették az általános felfogásbeli azonosságot. Mussolini kijelentette, hogy a béke politikájának a híve és színtér.

hajlandóságát mutatott arra, hogy akar és tud is a béke érdekében cselekedni.

Kétségtelen, hogy Olaszország politikájának lényege a Berlin—római tengelyen alapul, de ez nem jelentheti azt, hogy lehetetlen volna Angliával, vagy egyéb hatalommal megegyezni és azt sem, hogy lehetetlen volna a megegyezés Németország és Franciaország között. Ismétlem, Mussolini közölte, hogy békepolitikájának szellemében bármikor szívesen használja fel befolyását.

— Mussolini a Földközi-tengeri kérdést illetően megelégedését fejezte ki az angol-olasz egyezmény feltevéiről, amelyeket Olaszország híven be akar tartani. Mindketten egyetértettünk abban a tekintetben, hogy megkeddjük egyrészt Olasz-Keletafrika, másrészt Szudán és Brit-Afrika határainak bizonyos

sükszükszerű módosítására vonatkozó tárgyalásokat, amelyekben természetesen Egyiptom is részvesz.

Sajnálatos, hogy az utóbbi időben rosszabbodott a viszony Franciaország és Olaszország között.

és bizonyos, hogy a spanyol beháború befejezése előtt a két nemzet tárgyalásai nem vezethetnek eredményre, mivel közöttük a nagy gát szerepét a spanyol-kérdés tölti be.

MIT AKARNAK AZ OLASZOK SPANYOLORSZÁGBAN

— Mussolini a tárgyalások során hangsúlyozta, hogy a spanyol vizsály befejezése után Olaszországnak nincs területi igénye Spanyolországgal szemben és Ciano gróf, o-asz külügyminiszter Halifax lordal folytatott tárgyalásai során önként megismételte, hogy Olaszországtól távol áll a területi törekvés Spanyolországban.

— A leszerelés kérdését illetően Mussolini a „minőség szerint való leszerelés” útján akarja a kérdést először megközelíteni, akkorra, mikor arra az idő a legkedvezőbbnek mutatkozik. Megegyeztünk abban, hogy érintkezésben maradjunk egymással a fejlemények tekintetében. A zsidó kérdésben Mussolini azt a nézetet vallja, hogy

az nemzetközi jellegű, egy állam sem oldhatja meg elkülöni ve és azt csakis általános vonalakkal kell kezelni.

— Ami a csehszlovákiai szavatosságot illeti, Mussolini elvben kész elfogadni az eszmét, hogy Csehszlovákia határait véltlen támadás esetén szavatolja, de úgy érzi, hogy ennek vállalásához Csehszlovákia három feltételt kell, hogy teljesítsen: 1. Csehszlovákia belső alkotmányának rendezése. 2. A csehszlovákiai semlegesség kinyilvánítása. 3. A határok megvonása a helyszínén.

AZ ELLENZÉKI VEZÉR BESZÉDE

Miután Chamberlain befejezte nyilatkozatát, az elnapolási indítvánnyal kapcsolatosan Atlee őrnagy a munkáspárti ellenzék vezére megnyitotta a külügyi vitát.

Beszédében annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy az olasz nép va-ójában kívánja az olasz—angol jobb viszonyt, de a római tárgyalás még sem járt eredménnyel. Majd hosszasan foglalkozott a spanyol kérdéssel és azzal vádolta a kormányt, hogy magatartása tulajdonképpen a felek bátorítására alkalmas.

— Súlyos következményekkel jár úgy Angliára, mint Franciaországra, ha Spanyolország a tengelyhatalmak függvénye lenne! — jelentette ki.

Chamberlain felele az interpellációra kijelentette, hogy az angol kormánynak a spanyol kérdésben folytatott politikája heves volt. Spanyolország nem fenyegeti Európa békéjét. Anglia a szigorú pártatlanság politikáját követi. Az ellenzéknek nincs igaza, ha nem hiszi, hogy Mussolini és Hitler betartja szavát.

Támadást kezdtek a nemzetiek Madrid ellen

Párisból jelentik: A francia-spanyol határ mentén tegnap rendkívüli intézkedésekre volt szükség. A köztársasági Spanyolországból Franciaországba vezető utakon oly óriási forgalom keletkezett, hogy a rendszeres közlekedés lehetetlenné vált. Erős határőrző osztagokat kellett kirendelni, amelyek rendszert teremtettek a spanyol területekről Franciaországba özőn-ö menekültek között.

A spanyol köztársaság területéről érkező nőket és gyermekeket akadálytalanul beengedték francia területre.

A sebesülteket és betegeket is átengedték a határon. A sebesült katonáknak francia kórházakba való szállítása ellen sem emeltek kifogást, a köztársasági katonákat azonban szökevényeknek tekintik a francia határmenti hatóságok és azoknak megtiltják a határ átlépését. Ha akár fegyver nélkül, akár fegyverrel mégis sikerül francia területre eljutni köztársasági katonának, azt a Pertudes mellett levő gyűjtőtáborba szállítják, ahonnan visszairányítják majd spanyol területre.

Perpignanba ötven autobus érkezett és a menekülteket ezen szállítják be Franciaország belsejébe. Tegnap összesen

tizennyolcezer menekült lépte át a francia határt.

Sarraut belügyminiszter tegnap a francia-spanyol határra érkezett, hogy ellenőrző utat végezzen. Mára várják az egészségügyi miniszter megérkezését is.

Tegnap a délutáni órákban egy hajó érkezett a spanyol területhez közeli francia kikötő felé. A hajó, amelyen kétszáz menekült tartózkodott, zátonyra futott és elsüllyedt. A menekülteket teljes számban meg lehetett menteni.

Madridból érkezett jelentések szerint

ma reggel megkezdődött a spanyol főváros ostroma.

A hajnali órák óta heves ágyúörgés hallatszik Madrid körül. A nemzeti hadvezetőség legközelebbi célja a spanyol főváros elfoglalása.

Csütörtöktől kezdődőleg egy gigantikus filmalkotás

SCALA

Szurdán utójára DEANNA DURBIN
A szívek csalogánya

Bonnet lemondása előtt

A francia külügyminiszter egyik nyilatkozata Párisban és Londonban felháborítást keltett

RÓMABÓL jelentik: A fasizta nagytanácsot február 4-ére összehívták. Az ülésen Mussolini nagy külpolitikai beszédet mond, amelyben részletesen fogja ismertetni Chamberlain római tárgyalásának lefolyását, Ciano külügyminiszter budapesti és belgrádi látogatásának eredményeit, a barcelonai győzelem jelenlőségét és Hitler beszédének következményeit.

Feszültség Bonnet és Daladier között

Párisból jelentik: Noha hivatalosan cáfolják, hogy Bonnet külügyminiszter szombaton nyilatkozott tett volna a külföldi újságírók előtt az olasz követelések részben való csökkentéséről, beavatottak szerint mégis

komoly feszültség támad Daladier miniszterelnök és Bonnet külügyminiszter között. Az angol lapok szerint Daladier miniszterelnök felvilágosításokat kért a külügyminisztertől és nincs kizárva, hogy a külügyminiszter ezért be fogja adni lemondását. Komolyabb következményei is lehetnek az ügynek, mer Angliában szintén megütközést keltett Bonnet külügyminiszter ismert nyilatkozata, amelyet, hiva alos cáfolat ellenére is, megőrt éntnek mondanak. (Arról a nyilatkozatról van szó, amelyben Bonnet kijelentette, hogy a világháború után Olaszország hő-

sies viselkedéséért csupán homokszivatagokat kapott.)

A GIBALTÁRI KIKÖTŐBEN ÖSSZPONTOSÍTOTTÁK AZ ANGL FÖLDKÖZTITENGERI FLOTTÁT

Gibraltárból jelentik: A Foch Dupieux és az Algerie orpedorombolók kedden a gibraltári kikötőbe érkeztek. Előzőleg a casablancai kikötő előtt végeztek fegyvergyakorlatot. A hajó parancsnokai meglátogatták Sir Forbes angol admirálist. A földközi-tengeri angol hadiflotta csaknem minden egysége jelenleg a gibraltári kikötőben állomásozik. Hétfőn este a spanyol nemzet hatóságok letartóztattak több angol alattvalót. A letartóztatás okáról nem adtak ki semmiféle jelentést.

A Venus szépségű szobalány, aki hirnevét és szinpadai érvényesülesét egy régiségeket hamisító szobrász mesterkedéseinek köszönheti

A műkincsek hamisítása igen gyakran olyan tökélyvel történik, hogy még a legkiválóbb szakérő sem tudja megkülönböztetni az utánzatot az eredetitől. Maier Graefe, a legnagyobb német műkritikus, a Van Gogh stílusában festett képeket még akkor is valódinak tartotta, mikor a hamisító festőművész már bevallotta tettét. Millet képeit sokáig zavartalanul hamisította és bocsátotta áruba mestérvédte fia. Csak akkor derült ki a felfang, mikor már annyi Millet képet bocsátott piacra, amennyit a mester még akkor sem festhetett volna, ha történetesen ötszáz esztendőös életkorral lüktette volna ki a sors. Mindenütt és minden időben vígan működtek a műkincs-hamisítók. Jékaik érdekesen írja le egy regényében, hogyan lesz anyagilag lötkre egy álmódzó magyar urat valami furfangos szédülő ezzal, hogy birtokán seifei Attila kincsét. Természetes ő csempészi a hamisítványokat oda és lassankint kifosztja a birtokost mindenéből.

Bizony nem a képzelet táplálja ezeket a történeteket, hanem maga a valóság. Valamikor régen egy Dossena nevű olasz műkereskedő például felajánlotta a francia államnek Saitaphernes tisztségét. És valóban megis vették a Louvre tudósainak véleménye alapján. Később derült csak ki, hogy a remekül sikerült hamisítványt egy Rachumovszki nevű orosz éremművész csinálta. Ugyanígy sikerült eladni Cleopatra nyakékát, amely néhány évvel ezelőtt Nancyban készült, egy másik furfangos pedig Dárius király házioltárát szőta egy amerikai „műérő” nyakába. A műderab antik rajzok után Londonban készült.

A lezuóbbi szédülés most történt a franciaországi Uruban. Meg kell jegyeznünk hogy sem a tehetség, sem a modell illetőleg hamisításról nemigen beszélhetünk, mert valódi volt a szobrász talenuma is, Sudentka Anna kisasszony pedig igazán Afroditéhez méltó alakul rendelkezik.

Az említett Uruban egy evőnyörű antik szobor került ki a földből. Minden tekintetben megán viselte a klasszikus alkotók bévegét, két karja pedig hiányzott éppen úgy, mint a hírneves milói Venusnak. A híre csakhamar szeszereglették a leletszínhelyén a legkiválóbb műszekértők és megállapítottak abban, hogy ez az épzelhetetlenül finom és tükletes szobrászi remek csakis Pheidias, minden idők legnagyobb szobrászának, kezeműve lehet Óriási port vert fel a dolog, még nagyobb lett azonban a szenzáció, mikor jelentkezett egy Cremonese nevű olasz szobrász, aki kerekén kijelen eite, hogy ő a szobor alkotója. Már hó-

napok óta lakott Uruban egy egyszerű vendégfogadóban és ismeretlenül szegényen azért eszelte ki ezt a trükköt hogy végre tudomást vegyen képességeiről a világ. Nem akartak szavainak hitelt adni. Ő azonban azonnal bizonyítékkal szolgált.

Nem hiszik el az urak? Hát akkor majd azonnal bemutatom művem modelljét. Azzal visszalért a vendégfogadóba és már hozta is magával Sudentka Annát, a modern Afrodité, aki egyébként a szobrászai teendőket gyakorolta igen nagy szakértelemmel a

Ósi család az ősi eperfa árnyékában

Mercy generális kétszáz év előtti bánási kormányzó
ajándékja ma is virul meg

A dolgoknak is vannak könnyeik, mondja a latin szólás. Ha ez így van, már pedig valóban így van, úgy annak az öreg eperfának is lehetett sok könnye, mosolya már, amely kétszáz éve virul a Józsefvárosban, a Jeszenszky-kuria udvarán. Most magas kofára nagy tisztelettel a venerabilis fát: a természetbarátok egyesülete megtekintette, lemérte, megállapította még az árnyék felületét is és Temesvár legöregebb eperfájáról fényképes cikk jelent meg a város hivatalos közlönyében. Megérdemelt kitüntetés. Mert ezt a fát még Mercy generális és kormányzó ajándékozta sajátkezűleg 1730-ban nagyjesezni Jeszenszky Dánielnek. Az a Mercy, aki a mocsaras és török hódoltság után lezüllet Bánáságot viruló keréte. Igaz, hogy rettenetes szigorral teremtette meg az ő természeti művét.

Halálbüntetés járt akkoriban annak, aki egyetlen élőfát kipusztított.

Jeszenszky Dániel, maga is kitünő gazda és szenvedélyes természetbarát, nagy örömmel vette az ajándékot és azonnal elültette a csemetét, amelyből lombos fa ámadt. Jól esett ülni az árnyékában, annál is inkább, mert hajdanta körszék körül még summi építkezésnek nyoma sem volt, csak a Jeszenszky-tanya létezett, ezen a vártól elég messze eső vadregényes tájon. Sokáig növekedett terebélyesedett, sok mindent meglátott, megélt, ami mindörökre titok az utókor számára, de száz év múlva oly dolgok törének körülötte, amelyeket már feltár a levél ári kutatás.

Pozsonyban 1834-ben az ugynevezett jurátusok kasszinója alakul. A magyarság legjobb-

művész emeletén. Left erre nagy csodálkozás s igen megnyultak a szakértők urrok. Azonban hiába, kétségelentül igazat mondott a művész.

Az urati eset szerepője az érdeklődés központjába kerültek. Lege őször fuolt be Sudentka L-szerződtette egy lyoni revue színház, amelynek szinpadán most minden este módja ven bebizonvitani Phrine módjára a közönség ítélőszéke előtt, hogy szépsége valóban páralan. Jövő hónapban már Párisba kerül, s onnan majd Amerikába utazik. Cremonese mesternek sincs többé gondja. Úgves ötle révén felfigyelt rá a világ, ezentul lesz munkája s meglesz a mindennapi szerény pezsgője és kaviária. Csak a szobrával van még egy kis baj. A tulajdonjogot ugyanis ama föld birtokosa vitálja, ahol alattomban élása Azt mondja, hogy az övé az antik kincs. Cremonese mester azonban kijelentette, hogy ilyen Pheidias unikumot csinál ő még akár egy tucatot is, csak legyen aki megfizesse.

jai foglalnak benne helyet: Kőlcsey, Wesselényi, Deák. De feljönnek ám a Bánáságból Ormos Zsigmond, Vukovics Sebő és temesvári kancellista-társai, Jeszenszky is, akik tevékeny részt vesznek a megújuló magyarság életében. Vukovics és Jeszenszky voltak azok, akik megszerrezték Wesselényi Miklós képét, s azt arany keretbe foglalva felfüggesztek a jurátus kasszinóban. Ugyancsak ők indítványozták, mikor Kőlcsey lemondani kényszerült a követésgről, hogy

a hazafiúi fájdalom külső jeléül gyászatyóit hordjanak.

Metternich herceg előtt nagyon ellenszenves volt a jurátusok pozsonyi kasszinója. A minden zsarnokok szövetségese és minden szabadságok ellensége, — ahogy akkoriban jellemezték, — titkos rendőrséggel figyelte Kőlcseyt, Wesselényit, Deákot. De Vukovics és temesvári kancellista-társai is ott szerepeltek a fekete listán s

rendőri nyomásra haza kellett utazniok.

1835. január 16-án hagyták el Pozsonyt. De Ferstl, az országgyűlési rendőrség feje még Temesvárra is leutazott és onnan szorgalmazta Vukovics és Jeszenszky elfogatását. Metternichnek akart ezzel szolgálatot tenni, akiről tudta, hogy halálos csapás; akar mérni az egész ország jogász ifjúságára. A nádorispán azonban nem hitt e gonosz sugalmazásnak és Ferstl hosszú orral volt kénytelen Pestre visszatérni.

Izgalmas nyári hónapok voltak ezek. A két hí barát hosszú estékét töltött a lombos eperfa alatt és az meghi ten bólogatott, ahogy vitáikat, beszélgetésük minden titkát hallgatta. Sebő is kapott a derék eperfa 1848-ban, amikor

a tanyát is söpörték a várból kilőt golyó-bisok.

Azután még egyszer érte baj, amikor 1922-ben tűz ütött ki a portán. A kétszáz éves aggyagán azonban a muló idők minden viharát hősiesen kiállt és most is minden tavasszal kibontakoztatja reményzöld színét. All a vén fa és áll az ősi ház. És ugyanaz a család illdögél még most is nyaran a az ölelő lombok alatt, amelynek távoli őse ez az o thont alapította. Nagy vándorlások, túlzelyek összeomlása idején valóban ritka állandóság, ritka sorsajándék, amelyben a Kovács—Jeszenszky család részesült a kedves öreg eperfa meghiitt árnyékában.

(Flaneur).

Elfogták az utóbbi évek legveszedelmesebb kasszafuró bandáját Ői és félmillió leit vittek el az Ofa favállalat brassói pészárából

Bucurestiből jelentke: A fővárosi rendőrség és az egész ország rendőrsége hónapok óta tehetetlenül állt egy vikmerő betörőbandával szemben, amely olyan sikereket ért el, mint még soha senki ebben a szakmában. A legutóbbi nagyarányu betörés január 4-ről, 5-re virradó éjszaka Brassóban volt, ahol kirabolták az Ofa irodáját, másfél óra alatt két kasszát nyitottak fel és

5 és fél millió leit vittek magukkal

a betörők. A rendőrség a fővároson kívül Jasiban, Chisinauban, Temesváron és több nagyobb városban nagyarányu nyomozást folytatott, amely sikerrel járt, mert elfogták a rendőri körökben jól ismert Saraga Sámuet, a sokat keresett Broitmann és Schwartz megszököt betörőket, akik a kassz furásában elsőrangú szaktekintélyek és akiknek tanítványa volt Saraga is. Saraga egy Spiridon Bratu nevű betörővel dolgozott együtt, aki eleinte zsebtolvaj volt, de később, mint Broitmann tanítványa szintén nagy szakértelemre tett szert. Harmadik társuk Florescu Florea szintén a Broitmann és Schwartz betörőiskola tanítványa volt. Hogy az Ofa társa-

ságtól ellopott 5 és félmillió leit el is vihessék, az az eszméjük támadt, hogy sikosztümbe öltöznek és hátizsákokkal felszerelve minden feltűnés nélkül utazhatnak. El is kerültek a pályaudvarokon örkődő detektívek figyelmét, mert senkinek sem jutott eszébe, hogy a sportembereket gyanúsítsák. A fővárosi rendőrségen mintegy

30 személy van letartóztatva,

akik részben bűntársaik a betörőknek, részben pedig rejtegették őket. A letartóztatottak nevét a vizsgálat érdekében még nem közlik.

Begovits-tánciskolájában

I, Libertatii-tér 14., I. emelet,

február 6-án új tánckurzus kezdődik

Táncórák: hótfőn, szerdán, pénteken

Asszonytársaimhoz szók

Az utóbbi időben, szóban és cikkben többször felmerült a panasz, hogy a politika teljesen lefoglalja a férfiakat, kiknek azután nem igen marad idejük a hivatás és politikán kívül semmire. Sem udvarlásra, sem családi életre és más ehhez hasonló szinten fontos dolgokra.

Ezen panaszok alapján azután elmondtam a közös asszonyi fajt egy társaságban, ahol a férfiak részéről a következő választ kaptam:

— Ne csodálkozz, asszonyom, ha a politikával mi többet foglalkozunk, mint Önök. Utóvégre bennünket érdekel, hogy mi fog velünk történni a legközelebbi hónapok alatt, szabad-e még élnünk, vagy mást határoznak a hatalmak a fejünk fölött. Voltunk már háborúban, haltak meg emberek körülöttünk és legjobban mégis csak mi tudjuk, hogy a háboru mit jelent. És most kérдем Önt, mindennek dacára, még mindig fontosnak tartja-e, hogy fodrász, háztartás, toalett, cseléd és szórakozási problémák ropant érdekeljenek?

En ál-alában szolidáris szoktam lenni a nőikkel, de ez alkalommal a férfiaknak van igazuk és nekünk mai nőeknek és asszonyoknak, akik az örök hűséget jó és rossz időkre esküdtük, nem marad más hátra, mint, hogy alkalmazkodunk hozzájuk és igyekszünk igazi élettársuk méltón melléjük állani. Nem a szemrehányásainkkal, a dekolázsügyünkkel és lelkivilágunkkal, hanem azzal, hogy belátjuk, nem csoda, ha érdeklő őket is (mint az egész világot) a politika minden sakkhuzása és az, hogy mikor kell a bőrüket esetleg vásárra vinni. Mert tényleg mindennél fontosabb események történnek naponta, a föld különböző pontjain tényleg ezek és ezek halnak meg és maradnak nyomorékok és árvák és nekünk leányoknak és asszonyoknak fontosabb dolgokkal is kell törődni, mint, hogy harmincnyelő fokos láznál megérkezik-e a figyelmesség ibolyacsokra.

Sajnos, aktuálisabb most lemondani a vizsgázásról és beiratkozni egy mentőtanfolyamra, mert ki tudja, mit hoz a holnap és minket teljesen készületlenül talál. A férfiakról legfeljebb annyit kérünk, hogyha feleségük, vagy idejük, szintén komolyan fogva fel az életet, hozzá akar szólni a nap eseményeihez és a politikához is, ne torkolják le mindjárt azzal, hogy „fiam te nem értesz hozzá”. Mert vannak asszonyok, akik nemcsak napos időben, hanem mindenkor és nemcsak játékszerai és harisnyastopológói, hanem barátai és élettársai is férjüknek. Az olyan nők viszont, akik az kérdik, hogy „mondd szívesem, a japánok elfoglalták már Barcelonát...” ne sértődjenek meg, ha férjük ideges lesz, hanem igyekezzenek előbb informálódni.

Pár pónappal ezelőtt, mikor a háboru hajszalon függött, együtt ültünk néhány házaspár. A férfiak meglehetősen színtelenek voltak, idegesek és sokat cigarettáztak. A nők... sirnak. Mi nők azon bögtünk, hogy mi lesz, ha elviszik az urunkat a háboruba. Mi lesz velünk és mi lesz velük, lájuk-e még valaha őket? Mi lesz a gyermekekkel, akik alig egy és két évesek? Az egyik napok óta átsírta az éjszakát, félhomályban az urát figyelve, amint aludt és bucsuzott tőle. A másik mennyasszony és nem esküszik meg, nem azért, mert a fiú elhidegült, hanem, mert nem akar háborus özvegyet hagyni, esetleg árvát is a bizonytalanságban. Lélektelen szemekkel néztük egymást és próbáltunk kitalálni valami menekvést. Mert fiatalok vagyunk és még élni szeretnénk és boldogok lenni.

A férfiak erőltették bátorságot mutatva vizsgálták minket és otthon, ahol egész ószinték lehetnek, ahol nem kell a bator „férfi” játszani, ott... ott csak apák voltak és szerető férjek, telve gondnal és aggodalommal...

De talán hagyjuk ezt. Keserű napok voltak. Torokbagyuló könnyekkel és a napi falat alig ment le. Mert ilyen asszonyok is vannak még, sokan, nagyon sokan, a legtöbben!

Tehát értjük meg egymást asszonyok, hogy nem kell a férfit mostanában figyelme-lenséggel, hűtlenséggel és idegességgel vádolni, bocsásuk meg nekik, hogy nem úgy szeretnek minket, hogy mosolyogva és udvariaskodva készüljenek a harcra, hanem úgy, hogy talán idegesen, talán szótlanul, de inkább mellettünk maradva.

Alljunk melléjük, de ne az idegeiken táncolva, hanem megkímélve őket a lényegtelen számszámoktól és megmutatva, hogy ránk most is mindenkor komolyan lehet számítani.

T. Horváth Ilona.

Pilóta iskolát kap a temesvári kormányzóság

Aradról és Váradról érkezett javaslat, melyet dr. Marta helytartó pártolólag terjesztett az illetékes körök elé

Rendkívül érdekes és nagyfontosságú terv foglalkoztatja az ARPA aradi fiókját, amelynek Petre D. Georgescu parancsnok-tábornok az elnöke. A repülésügyi propagálása, fejlesztése, terjesztése és elősegítése érdekében működő egyesület mozgalmat indított, hogy a temesi tartomány sportrepülésének népszerűsítésére

Aradon pilóta-iskolát létesítsenek, ahol magán személyek nyerne kiképzést. Barbulescu Simion kapitány, kerületi repülésügyi felügyelő és az aradi repülőter parancsnoka és Dejuibou Emil temesvári repülőter parancsnok hétfőn ebben az ügyben kihallgatáson voltak dr. Marta Alexandru királyi helytartónál, akinek tolmácsolta az ARPA kérését, járjon közbe illetékes helyen, hogy a temesi helytartóságban Arad székhellyel repülőiskolát állítsanak fel. Barbulescu kapitány terjedelmes javaslatot nyújtott át a helytartónak, amelyben az ARPA rámutat arra, hogy Arad repülőtere minden tekintetben megfelel a pilótaiskola érdekeinek, a tanítványokat is kényelmesen el lehetne szállásolni a régi repülőter rövidesen megürelő épületeiben,

az iskola fenntartásához szükséges évi egymillió lejt pedig a tartományhoz, illetve a repülésügyi kerülethez tartozó ARPA tagozatok jövedelméből fedeznék.

Az iskola felállításával kapcsolatosan Petre D. Georgescu parancsnok-tábornok nem régen felhívást intézett a nagyobb vállalatokhoz, ismertette az egyesület céljait, amelyek csak abban az esetben valósíthatók meg, ha a nagyközönség anyagilag is támogatja az egyesületet. A körlevél formájában szétküldött felhívás hangoztatja, hogy az ARPA a motornélküli repülés népszerűsítésén kívül, előadásokat tartás, repülő meetingek rendezését stb. tűzte ki céljává és ezekből sokat már meg is valósított.

Repülőgép-konstruktőr iskolát létesítettek, amelynek ötven tanulója van, előadásokat tartottak és végül motornélküli repülőtanfolyamot szerveztek, négy síklőrepülőgéppel és 25 növendékkel. A felhívás azzal a kérelemmel végződik, hogy a tervbevett pilótaiskola felállítását a közönség is támogassa, a cégek pénzadománnyal járuljanak hozzá annak költségeihez.

A tervbevett pilótaképző iskola ügyében felkerestük Barbulescu Simion kapitányt, aki a következőket mondotta:

— A kérést tegnapi kihallgatáson alkalmából

terjesztettem dr. Marta Alexandru királyi helytartó elé. Jelenleg mindössze két-három magánpilótaiskola működik az országban, de az én ellenőrzésem alá tartozó erdélyi és bánásgyi kerületekben egy sem. Az iskola fenntartásának évi költsége egy millió lejt tesz ki, ebből lehetne fedezni a szükséges repülőgépek vételárát, karban- és üzemeltetését, a tanárok és oktatók fizetését és ellátását, a benzint és olaj árát stb. Mindezeket a kiadásokat csupán egy megye ARPA egyesület nem bírná el és éppen ezért a probléma csak úgy oldható meg, ha

a tartomány, illetve az egész körzet ARPA fiókjai egyesülnek ebből a szempontból és bevételeikből mindannyian hozzájárulnak a pilótaképző iskola fenntartásának költségeihez.

— Dr. Marta Alexandru helytartó úr azt kért, hogy hívja össze megbeszélésre a tartomány területén működő összes fiókokat és tárgyalják meg az iskola felállításának módozatait. Aradon tulajdonképpen csak gyakorlati kiképzésben résztvevőnek a tanítványok, míg az elméleti oktatást mindenki a lakhelyéhez legközelebb fekvő ARPA fióknál nyerné.

— A teoretikus oktatás befejezése után a repülési gyakorlatokat az aradi repülőteren végeznék a növendékek. A repülőter tökéletesen megfelel ennek a célnak, egyszerre több gép is leszállhat. A repülőter modern, földalatti benzint és olajraktárral rendelkezik s 10 gép befogadására alkalmas hangárja van. A tanulók a régi repülőter épületeiben nyernek elhelyezést, ahonnan a jelenleg ott állomásozó katonaság rövidesen kiköltözik. Az épületeket a megszüntetett városi mozgóképzőszínház rendelkezésünkre bocsátják felszereléséből bútoroznánk be.

Nyilatkozata végén szerényen megemlíti Barbulescu kapitány, hogy az iskola vezetésére őt javasolta az ARPA. Megtudjuk még azt is, hogy az iskola felállítását nemcsak az aradi, hanem a nagyváradi fiók is szorgalmazza, valamint a vasúti repülésügyi egyesületnek aradi fiókjá.

Dr. Marta Alexandru helytartó igéretet tett Barbulescu kapitánynak, hogy az iskola létesítése ügyében hozzájárulást javaslatot pártoló véleményezéssel továbbítja az illetékesekhez

és így minden remény megvan arra, hogy a nagyfontosságú iskola április elsején már meg is kezdheti működését.

Franciaország minden ellenséges támadást visszaver

Metz katonai kormányzójának feltűnésteltető beszéde

Metzből jelentik: Giraud tábornok, a metzi erődítmények ka onai kormányzója, akit nemrég a hadügyi bizottságba választottak, beszédét mondott a katonai előképzősókhöz. Többek között ezeket jelentette ki:

— Németországnak és Olaszországnak meg

kell tudniok, hogy öngyilkosságot követnek el, ha háborút kezdenek Franciaország ellen. En ismerem a francia hadsereg erejét és teljes meggyőződéssel teszem ezt a kijelentést. Nincs esély arra, hogy az ellenség Svájctól Belgiumig a határon behatolhasson.

Gafencu külügyminiszter Jugoszláviába utazott

A Dunamedence békéjének biztosítása fontosabb mindennél

Bucurestiből jelentik: Gafencu Grigore külügyminiszter felesége társaságában kedden délelőtt 10 órakor magánjellegű látogatásra Jugoszláviába utazott. Az állomáson megjelentek Ducici jugoszláv, Collas görög és Tenrioeer török meghatalmazott mi-

niszter, valamint a külügyminisztérium főbb tisztviselői. Gafencu minisztert útján elkíséri Creteanu meghatalmazott miniszter is.

Belgrádból jelentik: A Vreme Bucuresti munkatársa Gafencu külügyminiszter belgrádi látogatásával kapcsolatban a következőket írja: Ennek az utazásnak kizárólag tájékoztató célja van, mert Gafencu tanácskoznia akar Sztrojadinovicossal Románia magatartását illetően

mindazokban a kérdésekben, amelyek elsősorban Romániát érintik. Ez a találkozás annál jelentősebb, mert közvetlenül Ciano gróf látogatása után és a Balkán szövetség állandó tanácsának összehívása előtt történik. Bucurestii beavatott helyen hangsúlyozzák, hogy a két államférfi azokat a kérdéseket fogja megbeszélni, amelyek a sinai konferencia napirendjén szerepelnek. Ugyanezek a körök megállapítják, hogy a Jugoszláviával és Bulgáriával való barátság biztosítékát nyújtja a balkáni népek békéjének és barátságának, míg a jugoszláv-magyar barátság nagyban hozzájárul a Dunamedence békéjének és az ottani államok együttműködésének biztosításához. Gafencu, amikor átvette a külpolitika vezetését, ezt azzal a szilárd elhatározással tette, hogy

a külpolitikában tényeket akar végrehajtani Jugoszlávia példája nyomán.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

BELFÖLDÖN

Magasoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottnak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

A művészet értékelése

A régi tréfa arról a bizonyos új-gazdáról, aki fényűző lakása berendezésekor ennyi és ennyi métermúzsát könyvet és nem tudom hány négyzetméter lepet rendelt meg a lakásberendező vállalatnál, ugy-látzik nem is egészen tréfa Amerikában. Legalább is erre következtethetünk abból a tengerentúli kis hírből, amely azt mondja el, hogy az Egyesült Államok festőművészeinek szövetsége nyilvános tiltakozást jelentett be, amiért árveréseken, vagy aukciókon képeiket nem művészi értékű, hanem méretük szerint becsülik fel s kínálják eladásra.

Nekünk, európaiainknak, merőben új dolog ez, mi már egy kissé túl vagyunk azon, hogy a képekben csak faldísz lássunk, mert ha csupán ezt látánk, nem lett volna jó és jellemző vicc az a fenti tréfa, hanem valami egészen magától értetődő tény: a kép faldísz, tehát méterre megy, mint maga a fal.

Ezt megértani, persze, már legalább annyi művészeti kultúra kell, amennyi nálunk a legkevésbé művelt ember lelki vérkeringésébe is felszívódott. Michelangelo falfestményeit a Szent Péter templomban, vagy Raphaelét a Capella Sistinában bizonyára nem azért csodáljuk, mert oly óriási fulcsületekkel töltöttek meg, hiszen, ha csak ennyi volna, ami bennük lenyűgöző, akkor — mondjuk — Rembrandtnak már alig tudnánk hódolni, egy-egy nagyszerű miniatűr-festőt pedig észre sem vennének. A művészet hagyományaitól és kultúrájától csak a legkevésbé megértett szemlélő érzi azt a nagy viszonylagosságát, ami egy telek és egy művészi alkotás értékesítésén megnyilatkozik. Soha nem lesz hajlandó valaki holmi apró birtokért egy házbizomány árát fizetni, csak azért, mert festői szépségű tájon terül el, de mindenki hajlandó lesz, aki teheli, óriási összegeket is adni egy tenyérnyi vászonért, ha a festőművészet valamelyik halhatatlanjának géniusza sugárzik róla.

Amerika, a maga harsány fiatalságával, nemcsak életvám, építészeti, technika és hadászati szempontjából gondolkodik mértékben, minél nagyobb mértékben, hanem ezt az idő, tér és mozgásszemléletét átviszi az élet olyan területeire is, amelyek idő, tér és mozgás felett állanak. Most már, persze, ott is megmozdultak a szellem emberei és tiltakoznak ellene, hogy a szellem alkotásait is felhőkarcolószámítás szerint értékeljék. „Jrjon egy ötszázszázszavas regény!” — mondták még nemrégiben az amerikai kiadók az íróknak, akiknek ezután kétségbe kellett volna esnie, mi lenne a sorsa, ha véletlenül... szonettköltőnek születik.

Nem, az isteni szikra nem mérhető Volt vagy Ampère szerint és attól, hogy falnagyságu képeket festett, még senkiből sem lett Michelangelo.

— **IDŐJÁRÁS.** Borus idő, havazás az ország legnagyobb részében, északi szél és a hőmérséklet csökken.

— **EGRSZ AMERIKA MEGÜNNEPELTE ROOSEVELT SZÜLETÉSNAPIJÁT.** Newyorkból jelentik: Az egész ország részvételű Roosevelt elnök 57-ik születésnapjának megünneplésében. Egy millió dolláros alapot létesítenek és ezt az összeget felhasználják a gyermekparalízis elleni küzdelemre. Roosevelt családi körben ünnepelte születésnapját, majd pedig a gyermekparalízis leküzdésére rádióbeszédet mondott.

— **RENDEZIK A KATONAI NYUGDÍJAKAT.** Bucarestből jelentik: Miha Constantinescu nemzetgazdasági miniszter rendelkezést adott ki a katonai nyugdíjak kiegészítésére.

Február 1
Szerda
Ignác Sieghert,
Trion

1459. február elsején született Celtes — családi nevén Pichel — Konrád középkori humanista és kiváló latin költő. Erdemeinek elismerésül 1487-ben III. Frigyes császártól költői borostyánt kapott. Beutazta Európa fővárosait és mindenütt társulatokba tömörítette az írókat. Budán Celtes Konrád alapította meg az első magyar irodalmi társaságot.

1835. február 1-én született Gane Nicolae román novellairó. Foglalkozott politikával is, volt Iasi polgármestere, földmívelésügyi miniszter és szenátusi elnök. Irodalmi működéséért a bucarestii akadémia tagjai sorába választotta. Egyik alapítója a Junimea irodalmi társaságnak. Több kötetet novellája jelent meg, amelyek a román irodalom értékeiből alkotásaihoz tartoznak. Alighieri Dante olasz költőnek Pokol című kötetét is lefordította románra.

1920. február 1-én halt meg Szinyei Merse Pál magyar festőművész. Nagyváradon, mint gimnáziumi tanuló fogott bele a festészetbe, amelyet aztán Budapesten és Münchenben tanult. Nagyszerű képei közül legkedvesebbek a tájképek. Egyik leghíresebb képének Majális a címe.

Farsangi naptár

Február 1. A bírósági tisztviselők táncestélye a Tiszti Kaszinóban.

Február 2. A temesvári Magyar Nőegylet bálja a volt Ferdinand szálló emeleti helyiségeiben.

Február 4. A temesvári Román Nőegylet bálja a Tiszti Kaszinó termeiben.

Február 4. A CAMT táncestélye a sörgyár nagytermében.

Február 4. A Gyárvárosi Zene és Dalegylet farsangi táncestélye a római katolikus ifjúsági egyesület helyiségeiben.

Február 11. A Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesület jelmezes álarcos bálja Bontila ucca 7 szám alatt.

Február 12. Az élelmészeti iparosok céhének farsangi mulatsága a volt Ferdinand szálló emeleti helyiségeiben.

Február 19. A fodrászok és borbélyok bálja a volt Ferdinand szállóban.

Február 23. Műgyetemi hallgatók bálja a Tiszti Kaszinóban.

— **TIZ MILLIÓS SEGÉLYT KAPTAK A BÚZÁBAN SZÜKÖLKÖDŐ MEGYÉK.** Bucarestből jelentik: Az inséges és búzában szűkölködő megyék részére 10 millió lejt bocsátottak rendelkezésre bázisvásárlás céljából.

— **JUGOSZLAV POLITIKUS ELISMERŐ NYILATKOZATA A MAGYAROKRÓL.** Szabadkáról jelentik: Raits Szvetiszlav dunai bán körútja során Szabadkán a tiszteletére rendezett banketten beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy a magyarságot nemcsak rendes, tisztességes, megbízható népek — mert meg, hanem gentleman nemzetnek is, amelyel hasznos és kívánatos a megegyezés és az együttműködés. A bán Szabadkán megtekintette a magyar kör olvasó helyiségét.

— **MEGHALT NÉHAI VARSÁNYI IRÉN SZINMŰVÉSZNŐ FERJE.** Budapestről jelentik: Budapestben 73 éves korában tegnap meghalt Dr. Szécsi Illés egy kerámiai gyár volt igazgatója, Varsányi Irénnek, a Vigszínház művésznőjének volt férje, aki élnék részt vett a békebeli Budapest színházi életében és egyik alapítója volt a Vigszínháznak.

— **ELVITTEK A ROSSZ LEVELSZEKRÉNYT, DE ÚJAT NEM ADTAK.** Hetek előtt megirtuk, hogy a Lloyd-palota előtt a Duca ucca elején elhelyezett postai levelszékreny szerkezete elromlott és a levelek kivételével alalmával az a veszély fenyeget, hogy a levelek a postai gyűjtőzsák helyett a földre, a sárba esnek. Az elromlott levelszékrenyi körülből tíz nap előtt leszerelték, de helyére újat nem alkalmazták. A környéken érdekelt kereskedők remélik, hogy hamarosan visszakérül helyére egy kifogástalan állapotban levő levelszékreny.

— **ÚJ NEMZETI SZOCIALISTA KÖRZETVEZETŐT NEVEZTEK KI BÉCSBE.** Berlinből jelentik: Hitler vezér és kancellár Klobotznik bécsi körzetvezetőt felmentette állásától. Helyébe Bűrckel birodalmi bizost nevezte ki, aki megtartja eddigi hivatalát is.

— **TANÁROK SZABADSÁGA.** Bucarestből jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztérium rendelkezése értelmében a jövőben a tanfélételek tagjai csak az illetékes iskola igazgatóságának felterjesztésére kaphatnak szabadságot. Az iskolai igazgatóságok beadványának tartalmaznia kell, hogy az illető tanár az elmúlt és a folyó évben mikor volt szabadságon. Ezeknek az adatoknak a he yességéért az iskolaigazgatók személyesen felelősek.

Szobahőmérők Ablakhőmérők

Iázmérők világító higany- és borszeszcsővel már 40.— leltől kaphatók

KECSKÉMETI Temesvár 1.,
Bul. Duca 2.

— **Küldőtségek a királyi helytartónál.** Marta Alexandru dr. királyi helytartó tegnap számos küldöttséget fogadott. Többek között megjelent előtte Jurma Ielkész, Pețcu iskolaigazgató, Botoi Romulus és Tolan Ioan veze ésevel a római görög keleti egyházközség és a felépítendő templom számára segélyt kért. Ugyancsak templomépítési segélyt kért Popovici Ielkész vezetésével a fratellai görög keleti egyházközség küldöttsége is.

— **CSEHSZLOVÁKIÁBAN ELBOCSÁJTJÁK A ZSIDÓ KÖZALKALKALMAZOTTAKAT.** Prágából jelentik: Hétfőn valamennyi zsidó állami alkalmazott és tisztviselő felszólítást kapott, hogy menjen szabadságra. Valamennyiüket nyugdíjazni fogják. Zsidónak tekintenek minden olyan alkalmazottat, aki zsidó szülőkől származik.

— **A DOHÁNYTÖZSDÉSEK POSTAI JUTALÉKÁNAK FELEMELÉSÉT KÉRIK.** A temesvári Kereskedők Egyesülete beadványt készít a posta vezérigazgatóságához, amelytől kéri, hogy a dohánytözsdek részéről eladott postai értékek, bélyegek jutalékát a mostani három százalékról emeljük fel öt százalékra. Az új postatörvény ezen kérelem teljesítésére módot ad.

— **MEGALKULT A TEMESI HELYTARTÓSÁG FOGTECHNIKUSAINAK CÉHE,** A Temesvárot tartott alakuló gyűlésen a fogtechnikusok csaknem teljes számban megjelentek és Prexl Rezső korelnöksége alatt kimondották a cég megalakulását. Kleininger István ismertette az alapszabályokat, majd a következő vezetőséget választották: Prexl Rudolf, Brediceanu Alexandru, Kleininger István, Kleits Károly, Maiwurm András, Ristic Pál és Megyeri László. A jogi személyiség elérése körüli munkálalatok elvégzésével megbízták Kleininger Istvánt és Megyeri Lászlót. Ellenőrök lettek: Wratny József, Gimpl József és Névecs Livius hites könyvszakértő. Utána a vezetőség saját kebeléből megválasztotta Prexl Rudolfot elnöknek, Brediceanu Alexandrut alelnöknek, Kleininger Istvánt titkárnak és Megyeri Lászlót pénztárosnak. A megalakulás után a jelenlévők testületileg beléptek a Nemzeti Újjászületés Arconvalába és egyhangú lelkesedéssel hódoló táviratot intéztek a királyi öfelségéhez egyben táviratilag üdvözölték a miniszterelnököt, a munkaügyi minisztert és Marta Alexandru dr. királyi helytartót.

— **U—10.** Ez a titokzatosnak látszó jelzés nem neve sem egy új repülőgépnak, sem ágyúnak, sem tanknak, de még valamely mérges gáznak sem. Az U—10 egy kedves táblajátéknak az elnevezése. Ezt a táblajátékot Ujfalvi Kálmán hatvan esztendő magyar munkás eszelte ki és szerkesztette meg. Az U a készítő vezetőkénevének kezdőbetűje, a tizes szám pedig azt jelenti, hogy a játékhoz tíz bábú tartozik. A tíz bábút felállítják a tábla közepén látható tíz kárikába. A tábla két szélén előt-öt kékfűző gomb pompázik. Ha a gombok egyikét megnyomjuk, a magasba ugrik és felborul egy bábú, de sohasem az, amely az illető gombbal állott szemközt. A játék olcsó és szívesen készíti ilyet megrendelésre is. Öreg magyar munkás, aki nem annyira nyereségvágyból, hanem a gyermekek iránti szeretetből készíti el a játékot. A címe: Mehala, Strada Pictorul Roman 14.

— **Érdekes előadás.** Metea Octavian ujságró február 9-én, este hat órakor, a kereskedelmi liceum dísztermében a romániai olasz kulturális intézet rendezésében Cartan Badearól, a román—olasz barátság előharcosáról előadást tart.

Mozi

M Ű S O R :

SZERDA, FEBRUÁR 1.

APOLLÓ: *Dzsungel szerelem* (angol film).
ATLANTIC: *Május* (német film) és *A szent tigris* (angol film).
CAPITOL: *Amikor a kémnő szeret* (angol film).
RIVOLI: *A fehér paradicsom* (német film).
SCALA: *Szívek csalóánya* (angol film).

A mériföldlépő

Van egy elmélet, amely szerint a szerszámok voltaképpen nem egyebek, mint végtagjaink meghozzásait. Vagyis például a kalapács a lecsújtó dból, harapófogó a csipetű ujjak, a kapa a földben vágkáló ujjak, a furulya a fűtlyre csücsörített ajkak erejét és hatóképességét fokozza fel, határyozza meg. És mi más a gép, mint sürített, megsokszorozott emberi képesség? És a legtöbb műszaki találmányban nem valamely emberi vágyakozás, a haladásnak, a föld rögtől való elszabadulásnak elképzelése válik-e valóra, formálódik anyagba? Amit Verne, Jókai, Wells helyettünk és számunkra megálmodott a múlt században, azt századunk mérnökei és feltalálói sorra megvalósították. De hovatovább a mítoszok és gyermekmesék csodái sem csodák többé. Ikarusz röpte már rég nem tragikus kísérlet, hanem légitörőgőmi tényező. A táltos paripánál gyorsabban szágult a versenyfutó, Heraklész hőstetteit pontozó bíralt szemellettára végzik el az olimpiádok héttusa-bajnokai és amint az egyszemű óriás tudománya, a távolbalátás, csak idő kérdése, hogy bárki számára elérhető közkinés legyen. Hogy mennyire szoros előzmény, sőt indító rugója a technikai haladásnak a gyermekki csodahit, erre csattanós bizonyíték egy kis hír, amely most járta be a világaját. Egy egyszerű jószágzó földműves ember feltalálta a mériföldlépő csizmát. Gumicsizmát szerkesztett, amelybe fúrjangós módon levegőt lehet fújtatni. Aki felhuzza, könnyen és gyorsan szedi vele a távolságot. Egy kis költő tulzással — amely megbocsáthatóan hozzátartozik a feltalálói önértékhez — a találmányt a „mériföldlépő” nevet kapta. Ha mériföldekkel nem is, de egy bakacsarral előbbre vitte vele az emberi haladást a derék ezermester. És ha már annyira van, kérjük, erőltesse meg magát, oldja meg a következő meseproblémákat: a ködsipkát, a terülj asztalkát és mindenekelőtt a soha ki nem fogó bugyellárist. Ha az meglesz, a többitől le is mondunk.

— **BIZALMAT KAPOTT A BELGA KORMÁNY.** Brüsszelből jelentik: A belga kamara kedden 128 szavazattal 20 ellenében (27-en nem éltek a szavazati jogával) elvetette a kommunista párt által előterjesztett bizalmatlansági indítványt a kormány ellen.

— **A BELGA—HOLLAND KATONAI SZÖVETSEG ÜGYE.** Brüsszelből jelentik: Belga hivatalos körökben kijelentik, hogy teljesen alaptalan az a hír, hogy Hollandia katonai szövetséget ajánlott volna fel és ezt Belgium elutasította volna.

— **JAPAN NEM TUD DÖNTENI AZ OLASZ—NÉMET KATONAI EGYEZMÉNYRŐL.** Tokióból jelentik: A japán diplomaták értekezletén nem sikerült határozatot hozni a német—olasz—japán katonai egyezmény terve tekintetében. Csupán kölcsönös véleménynyilvánítások hangzottak el és miután megállapították, hogy a véleménykülönbségek igen nagyok, újabb tárgyalásokra lesz szükség.

— **Halálhírek.** Meghaltak: Carpai Trai-la huszonkilenc éves, Szabó Éva egy hónapos, Helmer Sándor hetven éves, Schupala Jozefin 88 éves, Nicolici Dumitru 45 éves, Kerekes Aladár 29 éves asztalos, Bencea Sándor 15 éves.

— **MEGHALT TAMÁSI ÁRPÁD, A PRZEMYS-LI OSZTRÁK—MAGYAR CSAPATOK PARANCSNOKA.** Budapestről jelentik: Fogarasi Tamási Árpád nyugalmazott tábornagy kedde virradó éjszaka 78 éves korában elhunyt. A háború alatt ő volt Przemyslben a magyar csapatok legendás híru parancsnoka, Temetése február 3-án lesz a Farkasréti temetőben.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJNELI SZOLGÁLATA:

Szerdán, február 1-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a 10 Mai utcában levő Blumberg gyógyszerár.

A III. kerületben a Carol úton levő Keller gyógyszerár.

A III. kerületben a Carol úton levő eKler gyógyszerár.

A IV. kerületben a Preyer utcában levő Ungvári gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

(—) **Temesvári írők lugosi szereplése.** A lugosi Román Nőegylet az ottani Dacia-szálló nagytermében ma este bálát rendez. A ánc megkezdése előtt az Altarul Cartii irodalmi egyesület több tagja kölményeket és elbeszéléseket mutat be. Temesvárról szerepelnek Miu-Lerica Constantin, Mardan Dion, Ivan Nicolae, Dorin Grozdan és Athanasiu Gheorghe, ezenkívül fellépnek Lugosról Bugarin Grigore és Cerna Mia.

(—) **MEGHALT A VAKOK VAK JÓTÉVŐJE.** Tegnap reggel negyvenhat éves korában meghalt Bundy József, az intézetben kívül álló vakok egyesületének elnöke. Bundy József a háború előtt Temesvárról, mint újságíró kezdte pályáját és éveken keresztül munkatársa volt az egykori Temesvári Újságnak. A háborúban, mint katonatiszt vett részt és szemideg sorvadással érkezett haza. Betegsége annyira rosszabbodott, hogy végleg elvesztette látását. Bundy József akkor elhatározta, hogy vak embertársai szolgálatába áll és megalapította az intézetben kívül élő vakok egyesületét, amelynek elnöke lett. Munkát, megélhetést és segítyt szerzett sok szegény vaknak, akik valósággal rajongtak érte. Tegnapelőtt munkája közben hirtelen váromlést kapott. A telefonon értesített mentők kórházba szállították, ahol azonban nem tudtak rajta segíteni és tegnap reggelre beállott a hrlál. Elmúltát gyászolja özvegye, született Engli Vilma és a sok vak ember, akinek vezére volt. Temetése csütörtökön délelőtt tizenegy órakor megy végbe a jőzsefvárosi temető kápolnájában.

(—) **Házasságok.** A temesvári anyakönyvi hivatalban tegnap a következő mákapárok kötötték házasságot: S'ern Sámuel tisz viselő és Schlessinger Ilona, Rosenberg Jenő kereskedő és Rosenberg Regina, Gligor Ion tisz viselő és Krmács Mária, Saloman Tibor tiszviselő és Guttman Bertá, Novakovic János napszámos és Schein Erzsébet, Braniantu Gheorghe munkás és Molin Maria, Reich Béla dr. orvos és Mannheim Sarolta, Siblu Iosif fodrász és Wanzung Anna.

(—) **Meghalt a költőről levágó t, életint ember.** Meghalt, hogy Eichert Mihály 68 éves újkisodai lakos felakasztotta magát. Tejtét észrevették és levágák a költőről. Beszállították a kórházba, de életét nem tudták megmenteni, ma meghalt. A vizsgálat megállapította, hogy Eichert Mihály gyógyíthatatlan betegsége miatt öngyilkos.

(—) **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Fogas Gyula, Stoica Emilia, Rubin Hedvig, Mihai Felicia Valeria, Ciucur Marin, Coriolan Ioan, Mayer Magdalena, Madaras Juliánna.

(—) **Olasz olvasószoza.** A romániai olasz kul úrintézet temesvári szakosztálya a belvárosi Libertatii-tér 2. szám alatt., a második emeleten, olvasószozabát létesített. Az olvasószozobában a látogatóknak olasz nyelvű napilapok, folyóiratok és könyvek állanak rendelkezésére. A könyvtár délelőtt fél 11-től fél 1-ig és este 6-tól-nyolcig van nyíva. Az olvasószoza az érdeklődőknek ingyenesen rendelkezésre áll.

— **Nem veszik fel az exporttestületbe a bepanaszolt: expor örök.** Az expor örök testületbe való beiratkozás utolsó napja szerdán van és ekkor még feladható ajánlott levélben a nemzetgazdasági minisztérium címére (Directia Organizarii Exportului) az exporöröknek az a kérvénye, amelyben kéri a testületbe való felvételüket. A hivatalhoz már jelentékeny számban érkeztek kérvények és megkezdék azoknak felülvizsgálatát. A minisztérium ugyanis fenntartja a jogot magának, hogy mindazokat a kérvényeit elutasítsa, akik a múltban nem ettek eleget közele teségeiknek, vagy akik ellen a Banca Nationala panaszt emelt. A már létező exporörök indikátusok megmaradnak, de taroznak április 1-ig megfelelően á alakulni. A törvény azonban nem szünteti meg ezeket és ugyanolyan ha áskörük lesz, mint a többi exporörök testületnek.

(—) **Vonatkiállítás.** A Sztamera felől jővő motorvona- enap reggel Ság és Kisoda állomások között kisiklott és a sínek mellett megállott. Az utasok közül senkinek nem történt baja. Temesvárról munkásokok küldtek ki a helyszínre, akiknek sikerült a motorvonaot visszaemelni a sínekre, mire az folyatta útját.

Gafencu külügyminiszter átutazott Temesváron

Gafencu Grigore külügyminiszter Belgrádba menet, kedde este a Simplonon Temesvárra érkezett. Miután az utazásnak nincsen hiva alsó jellege, a hatóságok képviselői a külügyminiszter: hivatalosan nem fogadták. A pályaudvaron megjelent újságírókkal a külügyminiszter szívélyesen elbeszélgetett, de útjának célja iránt nem nyíla kozott.

— **Lehet, hogy ha visszajövök, erre is sor kerül** — mondotta a külügyminiszter, aki többek között érdeklődött, hogy milyen volt a tél a Bánságban. Elmondotta, hogy Bucurestij reggel zuhogó esőben hagyta el.

A külügyminiszter vonata menetrendszerű tartózkodás után kirobogott a temesvári pályaudvarról.

(—) **A REFORMATUS EGYHÁZKERÜLET LELKÉSZEINEK CSATLAKOZÁSA A NEMZETI UJJASZÜLETÉS ARCIVONALÁHOZ.** Sulyok István, a Királyhágó melléki református egyházkerület püspöke, felhívta az egyházkerület lelkesi kerát, hogy a Nemzeti Ujjaszületés Arcvonalába lépjenek be. Nemes Elemér, lugosi esperes közölte az esperesi kerület összes lelkesi hivatalaival Sulyok püspök ezen felhívását.

— **PAPÍRTALPÓ CIPŐKERT NYOLC ÉVI FEGYHAZ.** Budapestről jelentik: A szeptemberi háborus bonyodalmakat több budapesti cég árdragításra használta fel. Azokat, akik a zsírral folytatott spekulációt, már hetekkel ezelőtt elítélték, míg most Verő Gyula és három büntetésének tárgyalására került a sor, akik papírtalpu cipőket hoztak forgalomba. Verő Gyula cipőgyárost a bíróság 8 évi fegyházbüntetésre, Ökrös József nevű társát 3 évi hártónre, míg másik két vádlottat 2—2 évi börtönre ítélte a bíróság.

(—) **Magyar bál.** A temesvári és környékbeli magyarság körében nagy érdeklődés mutatkozik a csütörtökön, február 2-án, este a kulturpalota — volt Ferdinand-szálló — első emeletén lévő Vigadó-eremben tartandó magyarság bál iránt. A Magyar Nőegylet, amely a magyarságnak ezt a hagyományos bálját évről-évre megrendezi, most is a legnagyobb körültekintéssel végzi az előkészületeket, hogy a bál sikerétől minél nagyobb mértékben biztosítsa. Gondoskodnak a terem hangulatos díszítéséről és kellő fűtésről. A bál es e a magyarruhás párok bevonulásával kezdődik, amelyet a magyarruhás fiatalok táncbokrétája nyit meg. Külön névre szóló meghívókat nem bocsátanak ki, hanem minden magyarság, szívesen és szeretettel elvárnak. A zenét Kálló Géza cigányzenekara és a Bíró Vazul vezette alak. álló Tempo jazzband felváltva szolgáltatja.

(—) **Szociális szolgálat.** Az egész ország területén a szociális szolgálat végzésével a kormány az As ra közművelődési egyesületet bízta meg. Ennek keretében belül a emesi helytartóság területén a szociális szolgálat igazgatójává Evutianu Sabin tanügyi vezérfelügyelő, felügyelőjévé pedig Topliceanu Traian iocumi igazgatót nevezték ki.

— **ÖSSZEÁLLÍTIK A JUGOSZLAVIABÓL GÖRÖG, VAGY TÖRÖKORSZÁGBÓL IMPORTÁLTÓ CÉGEK JEGYZÉKÉT.** A Balkán-Szövetség államaival kötött egyezmény értelmében összeállítják azoknak a cégeknek a pontos jegyzékét, amelyek a szövetség államaiból importkereskedelemmel foglalkoznak. Az aradi kereskedelmi és iparkamara ennek következtében felhívja mindazokat, akik Jugosz áviából, Görög-, vagy Törökországból árukat importáltak, hozzák ezt a tényt legkésőbb február 4-ig a kamara tudomására, megjelölve azt is, hogy milyen árucikkek behozatalával foglalkoztak.

(—) **A REFORMATUS KANTORI ÁLLÁS BETÖLTÉSE.** A temesvári református egyházközség, mint legutóbb jelentettük, kántori állást szervezett és kiírta a pályázatot. Az új kántori állás iránt igen élénk az érdeklődés és ezért a pályázatok benyújtásának határidejét február hó tizenötödikéig meghosszabbították. Az egyes pályázók bemutatkozás tempomi hangverseny keretében február hó 26-án, vasárnap délután lesz.

Február

2

MAGYAR BÁL

A TEMESVÁRI KULTURPALOTA NAGYTERMÉBEN

= KÖZGAZDASÁG =

Franciaország három hónap alatt 12 milliárd államadósságot fizetett ki

„Okosabb dolog is van, mint a háború” — mondotta rádióbeszédében Reymond francia pénzügyminiszter

Reymond francia pénzügyminiszter hétfő este a rádióban beszédet tartott, amelyben összegezte az utóbbi három hó pénzügyi eredményeit.

— München után — mondotta a francia pénzügyminiszter — első feladatunk volt, hogy gazdaságilag erős Franciaországot építsünk ki. Nem lehet erős Franciaországról, ha a pénzügyek rendezetlenek, a valuta ingadozó és a gazdasági élet megbénult. Akkor azt mondtam, hogy minden franciának önmagával szemben közelet-segét kell vállalni, hogy Franciaországnak visszaadja azt az erőt, amelyre szüksége van. Később az általános sztrájk idején, azt mondtam, hogy: a külföld szeme rajtunk van.

Ellenfeleink örülnek, barátaink megijednek, ha mi egyenletlenkedünk.

Nem akarom, hogy hazám egyesek számára ideális ellenfél, mások számára kétséges szöveges legyen. A miniszterség átvétele után arra törekedtem, hogy a pénzügyeken keresztül a francia hatalmat megerősítsem.

— Sikert-e ez nekünk és vajjon a helyes uton haladunk-e? Erősebb-e a Franciaország ma, mint három év előtt? Ime, ma

mindenki tudja, hogy a kontinensek legszilárdabb valutája a frank.

A Francia Bankhoz olyan aranykezeltek folytak vissza, hogy 500 repülőgépet vásárolhattunk Amerikában. A devizaszabadság nem gyengítéssükre, hanem megerősödésünkre vezetett. Erre bizonyították, hogy

ez év első 24 napjában a francia bankok betétállománya málfél milliárd frankkal emelkedett.

A kiadott rendelettervények elegendőnek bizonyultak és október óta

12 milliárd frankot meghaladó államadósságot fizettünk ki.

— Nincsen szükség erőteljes fiskálításra, a jövedelmek nagyobb megadóztatására, mert a javulás jelei így is mutatkoznak. Az állami bevételek emelkedtek, a munkanélküliség csökkent, a termelési index hat ponttal esett, a textil, vegyipari és fémipari termelés nagyarányú emelkedést mutat. A fizetések valójában emelkedtek, mert esett a pénz vásárló képessége. Ma joggal kérdezem, hogy nem volt-e igaz a Daladiernek, amikor velem együtt azt mondta, hogy áldozatra kell felhívni a francia népet, és az eredmény nem fog elmaradni. Önöknek köszönhető, hogy három hónap alatt új Franciaországot teremtettünk! Folytassák ezt az erőlködést, mert ezen az uton

báortalanná teszik azokat, akik halálos ostobaságot akarnak elkövetni.

Én senkit le nem becülök, de senkitől sem félek. Nem hagyok fel azzal a reménnyel, hogy egy határozott és erős Franciaország megérteti Európával, hogy

okosabb dolog is van a világon, mint a háború.

Egy meggyógyított, és erős Franciaország ma ellenáll, holnap pedig együttműködhetik.

(—) Az adóvállomások benyújtásának meghosszabbítása. Egyes lapjelentések tévesen közölték, hogy csak azon adófizetőknek hosszabbították meg az adóvállomások benyújtásának határidejét, akiknek adóját évente állapítják meg. Ezzel a híradással szemben tény az, hogy a patenta fixába tartozó adófizetőknek is meghosszabbították február 28-ig az adóvállomások beadásának határidejét, amennyiben a patenta fixába való beosztásuk nem 1937-ben történt, így ezen esetben az érdekelt kereskedőknek nem kell külön adóvállomást adni.

Árfolyamok, gabonaárak

KEDD, JANUÁR 31.

A hivatalos devizárfolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.50, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is benfigyeztetik. Dinár 2.89—3.05, pengő 25 és 26.60—27, néme-márka 38—39, felár nélkül.

A bányai gabonapiacra a buza irányzata szilárd, míg a tengerié lanya. Egyedül az elsőrendű örlőképes kukoricát keresik exportcélokra és ennek az ára emelkedett. A többi gabonafajta iránt lanya a kereslet. A piaci árak a következők: torontáli buza 78 kilós 420, temesi buza 415, tengeri 330—335, exportképes tengeri 340, korpa 300, zab 430, takarmányárpa 330, tavaszi árpa 380, muharmag 310, napraforgómag 390, tökgag 710, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 760 lei százkilónként.

(—) PIACI ÁRAK TEMESVAROTT tegnap a következők voltak: tojás darabja 2.20—2.50, szárazbab kilója 14—16 lei, lencse 14 lei kilónként, kalarabé darabja 1—4 lei, sárgarépa kilója 3—5 lei, paszternák kilója 4—5 lei, hagyma kilónként 4—5 lei, krumpli kilónként 4—5 lei, fokhagyma 8—10 lei, vörös cékla kilónként 3—4 lei, torma darabja 1—3 lei, káposzta fejenként 3—5 lei, kelkáposzta fejenként 2—4 lei, zöldpetrezselyem csomónként 1 lei, leveles való zöldség csomónként 2 lei, spenót kilónként 25 lei, fiatal hagyma csomónként 1 lei, retek csomónként 1—2 lei, tejfel literje 40—45 lei, tehénúró kilónként 14 lei, juhtúró kilónként 36—40 lei, főzővaj kilónként 60 lei, teavaj kilónként 72—80 lei, alma 10—20 lei kilónként, tömött liba 250—300 lei, csirke párja 35—70 lei.

— MAGYAR-FRANCIA KERESKEDELMI EGYZEMÉNY. A francia kereskedelmi minisztérium jelentést adott ki arról, hogy a magyar-francia kereskedelmi egyezmény parafátatott. Ennek értelmében a két ország egymásközi forgalmának a minimuma az 1938. évi forgalom lesz. Ezen kívül intézkedések történtek a francia követelések likvidálásá iránt és megkönnyítik a magyar turisták franciaországi utazását. Egyidejűleg aláírták az 1937. február 12-iki fizetési egyezménynek két évre való meghosszabbítását azzal a kiegészítéssel, hogy a volt csehszlovák területen levő követelések tekintetében egyezsre jutottak.

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

A Déli Hírlap eredeti regénye. Írta: Félegyházi András

Utányomás tölcs.

Most még arra is emlékezett, hogy a villa rácsos kapujának és az előszobának kulcsait sem találta, pedig Paul Ringelot szerint az asszony ezeket is mindenkor magával hordta. Női személyzete este nem volt a villában, a síket portásnak pedig hiába csemetett volna.

A nyomozó bizottság mulakatost hivatott, hogy a páncélszekrényt vele kinyitassa.

A lakatos rövid vizsgálódás után kijelentette:

— A kulcs vége benne van a zárban, beletörtött.

Mikor a lakatos kiszedte a zárbot, a beletörtött kulcsot, a bizottság egyik tagja megkérdezte:

— Valóban ennek a páncélszekrénynek a kulcsa ez?

— Határozottan ezé.

— Hát akkor, hogy törhetett bele?

A mester előbb megcsóválta a fejét, majd újból alaposan megvizsgálta a szekrényt. Nemsokára megszólalt:

— Megvan a magyarázat. Ez a páncélszekrény csak jeligére nyílik. Más hasonló szekrényeken azonban a zár fölött van az a korong, amelynek forgatása után a kör szélén levő mozgó betűk úgy csoportosíthatók, hogy kijöjjen a jelszó, amelynek beállítás után a kulcs könnyedén megfordul a zárban és a szekrény kinyílik. Ezen a páncélszekrényen azonban a betűtárcsa — tessék nézni — itt oldalt van. Már pedig, ezt a szekrényt a kulccsal legutóbb ki akarta nyitni, ezt valószínűleg nem tudta. Minthogy a zár fölött nem látta a tárcsát, azt másutt nem kereste, mert azt hitte, hogy itt nem létezik ilyen berendezés. Így aztán addig erőlködött a kulccsal, amely végül is beletörtött.

A lakatos szakavatott ügyességének végül is sikerült a páncélszekrény ajtaját felnyitni.

Két kazettát találtak benne. Az egyikben ék-

szert volt, a másikban pedig pénz. Ez utóbbi első pillanatban is hozzávetőleges becslés szerint többnek látszott százezer franknál.

A páncélszekrény egy másik rekeszében levelek és iratok hevertek. Ezeket szintén a vizsgálat anyagához csatolták.

Most aztán újabb kérdés merült fel. Kicsoda akarta a páncélszekrényt kinyitni és kicsoda törte bele a kulcsot?

Újból megindult erre vonatkozólag a személyzet kihallgatása. A síket portással megint nem mentek semmire. A szobalányt, a szakácsnőt és a mindenest tüzetes faggatás alá vonták. A szakácsnő ennek folyamán érdekes kijelentést tett:

— Április 14-én reggel a szokott időben korán reggel jöttem szolgálatba. A madamenem mindig félnyolc órára kellett a reggelit elkészítenem és azért naponta már itt voltam háromnegyed hétre. Valamennyiünknek volt kulcsunk a kapuhoz és az előszobához, hogy szabadon tudjunk jönni-menni és ne kelljen egymást várnunk. Most emlékszem rá, hogy amikor kulcsomat beillesztettem a rácsajtó zárjába, az nyitva volt. Gondoltam, hogy a szobalány, vagy a mindenes megelőzőtt a jövetelben és nyitva felelte a kaput. El is határoztam, hogy ezért a mulasztásért alaposan megkorholom. Eppen azon voltam, hogy belülről bezárljam a bejáratot, amikor az uccán együtt jött a szobalány a mindenessel. A szobalány újságot lógatott a kezében és már messziről sirva kérdezte tőlem, tudom-e, hogy micsoda borzasztó dolog történt? Sejtémem sem volt róla és zokogva hallgattam a szobalányt, amikor belül került a rácsra és felolvasta nekem az újságot.

Úgyvanakkor a szobalány azt vallotta, hogy amikor be akartam menni a villába, az előszoba ajtaját ő akarta fölzárni, de az nyitva volt. Első kihallgatásuk során a nagy izgalomban teljesen megfeledkeztek róla, hogy ezeket a körülményeket bejelentették.

De hát ki lehetett az, aki a két ajtót akkor éjszaka kinyitotta és nem zárta be újra? Minden bizonyonnyal ugyanaz a személy, aki a páncélszekrénybe beletörte a kulcsot. A három kulcsot pedig csak a meggyilkolt asszony ridiküljéből szedhetné ki. Ennek fogva világos, hogy az illető a tettes a gyilkosságban is.

Azonban ki a gyilkos?

Ez a választalan kérdés szüntelenül kísértett a közvéleményben.

Hetékig tartott, amíg a nyomozás kétségtelenül kiderítette a gonosztevő kitétt, akit sikerült is lefőztartatni.

Ma, amikor az olvasó ezeket a sorokat olvassa, az elvetemedett gyilkos már a fogház cellájában várja, hogy a törvényszék elé vessék. Nem fél hozzá kétség, hogy a bíróság a fő tárgyalás után halál ítéletet hirdeti ki, amely fejvesztésre szól. Utána nemokára följáratja a börtön udvarán a nyaktűt, amelynek gombnyomására a magasból szabaduló éles bárdja zugva suhan lefelé és szisszenő mészével elválasztja a gyilkos büns fejét a törzstől.

Az olvasó mindenesetre joggal tart számot arra, hogy megnevezzük előtte a gyilkost és nemcsak a szörnyűség büntény lefolyását ismertessük meg vele, hanem annak évekre visszamenőleg nyuló előzményeit is. Mi azonban nem írunk fő tárgyalási jegyzőkönyvet, amely rideg kihallgatással, szárazon sorolja fel a tanúk kihallgatásainak lefolyását, a különböző felolvasott leveleket és iratokat, a vádlott kapkodó védekezéseit, az ügyész és az ügyvéd vitaközléseit és összecsepejtéseit, a döntő tárgyi bizonyítékokat és a perbeszédet. Nem szorítkozhatunk arra sem, hogy az államügyész által elkészített kétszáz oldalas vádiratot egyszerűen lenyomtatjuk.

Mi regényt írunk és azért a vizsgálatnak rendelkezésünkre bocsátott anyagból s a vádiratból úgy fálaljuk az egész ügyet a közönség elé, amin az célunknak és irásmodunknak megfelelő. Nem jogászok és igazságügyi közegek, hanem olvasók számára írunk. Ezek pedig nem zord adatokkal és törvényparagrafusokkal telifüzdelt perflyamot akarnak, hanem érdekes és változatos történetet. Ezt nem akarjuk szem elől tévesztetni.

Feladatunk annál könnyebbé válik, mert madame d'Hiver, néhai Etienne d'Hiver volt pezsgőgyáros özvegye életfolyásának egyszerű emondása már magában véve is kész regény. Hogy ez a regény néhol borzalmas, ez nem a mi hibánk. Ilyen ugyanis maga az élet, amely sok szépsége és gyönyörűsége mellett nem fukarkodik a tövisseir és a fájdalommal

Per az Aviaticai Alap és a Telefon-társaság között

A Nemzeti Aviaticai alap és a Telefontársaság között érdekes per van folyamatban, amelynek tárgyában a napokban dönt a bucarestii ítélőtábla. Az Aviaticai Alap megköveteli a Telefontársaságtól, hogy nyugtáit és számláit repülőbéljeggyel lássa el. Ezzel szemben a társaság hivatkozik az állammal kötött koncessziós szerződésre, amely szerint minden illeték alól mentességben részesül. Ezzel szemben a Nemzeti Aviaticai Alap önálló, autonóm jellegre hivatkozik és arra, hogy nem tekinthető a repülőbéljegy szorosan vett állami illetéknek. A Telefontársaság egyelőre lerózza a repülőbéljegyet, de ugyanakkor egyetlen nyugalta esetében megbírságot nem hagyta magát, hogy ezzel provokálja a bírói döntést. Az ilfovi törvényszék az Aviaticai Alapnak adott ígazat, míg a felfolyamodás tárgyában a napokban dönt az ítélőtábla.

SPORT

A norvég Eugnestangen világrekordot állított fel az 1500 méteres gyorskorcsolyázásban

Európa férfi műkorcsolyázó bajnokságának küldelmei vasárnap véget értek Davosban. Az Európa-bajnok címet az angol Sharp nyerte meg 7 helyezéssel számmal. 2. Tomlins angol 11 helyezéssel számmal. 3. Faber német.

Az egyidejűleg rendezett nemzetközi gyorskorcsolyázó verseny szenzációja az, hogy a norvég Eugnestangen, aki az 500 méteres világrekordot is tartja 41.8 mp.-es idővel, az 1500 méteres versenyben is új világrekordot állított fel 2 p. 13.8 másodperccel. A régi világrekordot a norvég Staksrud tartotta 2 perc 14.9 másodperccel. A másodiknak befutott norvég Ballengrud ideje: 2 perc 14 mp. is jobb a régi világrekordnál. 3. S. aksrud volt ezen a nagyszerű versenyen.

Luxemburg válogatója legyőzte a belga B. válogatót. Dudelingben ütközött meg a két csapat. A küzdelemből a luxemburgi válogatottnak került ki győztesként. Eredmény 5:3 (2:1) volt.

Sportheiress mindenfelől

Külföldi bajnokság: Olaszország: Liguria—Modena 1:0, Bologna—Genova 3:0, AS Roma—FC Milan 1:0, Triestina—Torino 3:1, Juventus—Lucchese 1:1, Livorno—Bari 3:0, Novara—Napoli 0:0, Ambrosiana—Lazio 2:1. Az olasz bajnokságban továbbra is a Liguria vezet 24 ponttal, második a Bologna ugyancsak 24 ponttal, harmadik helyen pedig a Torino áll 20 ponttal.

Több fővárosi egyesület szorosan vett állami illetéknek. A többi fővárosi egyesület szorosan vett állami illetéknek. A többi fővárosi egyesület szorosan vett állami illetéknek. A többi fővárosi egyesület szorosan vett állami illetéknek. A többi fővárosi egyesület szorosan vett állami illetéknek.

Husvétii torna Budapesten. A Budapesten és Bécsben megrendezendő husvétii torna ügye elintéződött, amennyiben a magyar és a német szövetség megegyezett a rendezésről. A megállapodás értelmében husvétii vasárnapján Budapesten a Ferencváros—Ausztria és a Hungária—Wacker mérkőzések kerülnek lebonyolításra, míg husvétii második napján a Hungária az Ausztriával, a Ferencváros pedig a Wackerrel ütközik meg Bécsben. A torna sorsa az utóbbi napokig bizonytalanok látszott, éppen ezért úgy a Ferencváros, mint a Hungária is külföldi portyáira iránt érdeklődött. A Ferencváros hollandiai urára ment volna, míg a Hungária Belgiumban játszott volna több mérkőzéssel.

Nemzetközi sportlé: Garmisch-Partenkirchenben. A nemzetközi sportlé utolsó eredménye a következők: A jégkorong-torna döntőjében a svéd Hamarby csapata 3:1-re verte a német Reissence együttest. Az egyéni siugrásban 1. Mirsa norvég 84—80 méter ugrásokkal, 2. Brandi német 84—79 méter ugrásokkal, 3. Sörensen dán 82—73 méter ugrásaival. A műlesiklásban 1. Rudi Cranz német 142.3 mp-es összáidővel, 2. Hans Hanson svéd 143.2 mp.-cel, 3. A. Pfeifer német 143 mp.-cel. A vegyesversenyben (sífutás és ugrás) 1. Gusi Beraner német 446.1 ponttal, 2. S. Brodahl norvég 438.4 ponttal

Honoré Lièvre kívánságát teljesítették. Egyik kártára vállalkozott rá, hogy az emlékmű talpazatáról lecsiszolja a bankárfiú nevének domború betűit és helyükbe kivési e négy szót:

— In memoriam Honoré Lièvre.
Az avatáson csomó beszéd hangzott el. Mindazok, akik életében nem törődtek a szobrászsa, sőt rosszakaratúan mőlőzték, most jogot formáltak arra, hogy halálában agyba-főbe dicsérjék és művészi nagyságát zengjék.

Gérard Auboin festőművész, aki szintén az elhalt barátainak egyike volt, megcsömörlött a sok képmutató beszédétől. Megcsömörlött a sok képmutató beszédétől. Megcsömörlött a sok képmutató beszédétől. Megcsömörlött a sok képmutató beszédétől.

— Ez a ferizeus volt az, aki a múlt esztendőben elrejtette, hogy Lièvre elnyerte a város szökőkút pályázatát. A munkáttal egy kontárt bíztak meg, aki szörnyűsülötletet állított a város legszebb terére, de előzetesen Anollo-szobrot ajánlékozott a tanácsnok kertje részére.

Auboinnak fölfört az enéje és otthagyta az ünnepséget. Bolyongott a temetőben, mint ha a halottak között akart volna vigasztalást keresni az élt galádságaira.

Messzire elkerült az ünnepségtől és már nem hallgatott hozzája az ömögő dicsáradat.
Mély esend vette körül.

Amikor azonban még tovább ment, egyszerre valami neszre lett figyelmés. Fülét és színtézett. Egy közeli sírra ráborúva, fekete ruhás nőt látott, amint csendesen zokogott és közben meg-megrázkódott.

Gérard Auboin lába a földbe gökerezett. Megállott. Nem akarta lépteinek zajával a nő szent fájdalomt megriasztani.

Talán öt percig is várakozott ebben a mozdulatlanságban.

A nő, aki háttal volt feléje, akkor lassan fölgyenesedett és a zsebkendőjével megtörölte a szemét.

Aztán mefordult és megindult, hogy a temető kijáratá felé menjen.

A festő mellett kellett elhaladnia.
Négy-öt lépésnyi távolság választotta el a nőt

Megszakadnak a francia-holland sportkapcsolatok? Backhuys, a holland válogatott csatára meglehetősen viharos módon nyergelt át a professzionizmusra és végül is a Metz csapatában köött ki. Metz most mérkőzést kötött le Rotterdamban a Feyenoorddal, Backhuys volt csapatával. A holland szövetség a franciák nagy meglepe észere ezt a mérkőzést minden indoklás nélkül letiltotta. A Metz vezetőségét bántja ez a döntés és a francia szövetség kereszttől elégtételt kér, ha kell a FIFA előt.

Február 19-én já sza első mérkőzését az FC Rapid. A fővárosi vasutascsapat már megkezdte edzéseit, eddig azonban egyetlen edzőmérkőzést sem játszott. Első nyilvános nagyobb mérkőzést február 19-én játsza a galati Gloria CFR ellen. Ez megelőzőleg sorozatos edzéseken vesznek részt a játékosok.

Kardvívásban győzött, törvívásban döntetlent ért el a magyar vívócsapat Németországban

Az első ízben megtartott magyar—német „Barátság-kupa”, melyet a két nemzet tör- és kardcsapatainak évenként rendezendő viadalára tűztek ki, a magyar csapat nyerte meg a kardvívásban elért fényes, 12:4 arányú győzelemmel. A magyar csapat Maszlay, Barczely, Kovács, Rajcsányi öszeállítású volt.

A törvívás 8:8 arányban, teljesen azonos túsarányal (59—59) döntetlenül végződött. — A törscapatverseny érdekessége az, hogy azt Gerevich, az utolsó magyar vívó, utolsó mérkőzésén meg megnyerhette volna, ha csak 5:3-ra kap ki Losertől, de pechjére 5:2 arányú vereséget szenvedett és így lett döntetlen az eredmény.

Osztatlan részvét mellett temették el Sindelart

Sindelart, a ragikus sorsu világhírű osztatlan részvét mellett temették el. Sindelart, a ragikus sorsu világhírű osztatlan részvét mellett temették el. Sindelart, a ragikus sorsu világhírű osztatlan részvét mellett temették el. Sindelart, a ragikus sorsu világhírű osztatlan részvét mellett temették el.

és a férfit egymástól, amikor önkéntelenül kereszteződött a tekintetük. Abban a pillanatban a kölcsönös megépetés két kiáltása rebbent el ajkukról.

— Gérard!
— Yvonne!
Azután percekig szólanul néztek egymásra.
— Csakugyan maga az, Yvonne? — törte meg az ujjab csendet a festőművész.
— Én vagyok, Gérard, én. De maga?
— Hát hiszen én is én vagyok.
— Igen, igen, azt az első pillanatban láttam. Azonban hogyan kerül ide?

— Egy művészpajtásom síremlékének felavatásán voltam. Maga, kedves Yvonne, azonban kedves halottját látogatta meg. Láttam, amint még az imént a sírra borultan sirt. Kit takar a hant?

— Férjemet. Már elmúlt egy éve, hogy meghalt.
— Nagyon szerethette, ha ennyi idő elteltével is olyan mélységes fájdalommal zokogott fölötté, amint annak önkéntelen tanuja voltam.

— A legjobb ember volt a világon.
Mélyet sóhajtott és elhallgatott.
Némán haladtak egymás oldalán.

Mikor kértek a temetőből, az asszony intett az egyik autótaxinak, amely nyilvánvalóan rája várakozott.

— Kísérjen el, Gérard — szólt a férfihez, — utközben majd elbeszélgetünk. Olyan régen nem találkoztunk, hogy talán akad valami mondanivalónk.

Beült a csukott gépkocsiba és a festő melléje telepedett. Az autó már megindult, amikor Auboin mintegy feleletképpen az asszony szavaira megszólalt:

— Bizony már van innen-onnan huszonhárom esztendeje, hogy utóljára együtt voltunk. Az idő mulik.

— Az idő bizony mulik, — ismételte a nő — és huszonhárom esztendő alatt sok minden történik.

Gérard Auboin visszagondolt a múltba. Huszonhárom év előtt fiatal és kezdő festőművész volt Párisban. Ismerle tehetségét és bizott benne, hogy kivereszi magánk az érvényesülést. De tudta azt is, hogy amíg ez a neves jövendő eljön, addig még messze van.

(Folytatása következik.)

Meghosszabbították a személyzeti kimutatások benyújtásának határidejét

Február 15-ike a benyújtás új határideje

BUCUREȘTIBŐL jelen ík: Tekintve, hogy a vállalatok személyzetéről készült kimutatásokat oly tömeges számban nyújtották be, hogy azok képtelenség volt bejegyezni, a benyújtási határidőt 15 nappal meghosszabbították.

Miti'a Constantinescu nemzetgazdasági miniszter ma írta alá a vonatkozó rendelkezést, amelynek értelmében a kimutatásokat február 15-ig lehet benyújtani.

Szorgalmazzák Párisban a román-francia kereskedelmi kapcsolatok kiszélesítését

A francia kormány fokozni kívánja a Románia felé irányuló kivitelt

Párisból jelentik: Franciaország és egyes közép-európai államok közötti gazdasági kapcsolatok kíméltetés érdekében a miniszterelnökségen megbeszélést tartottak, amelyen Daladier miniszterelnökön kívül a pénzügyminiszter, külügyminiszter, gazdasági miniszter, gyarmatügyi miniszter, kereskedelem és földművelésügyi miniszter vettek részt. A megbeszélések során szóba került a francia-jugoszláv és

francia-román kereskedelmi kapcsolatoknak a régi színvonalra való hozatala,

amely egyrészt lehetővé tenné a két ország exportjának emelését Franciaországba, másrészt pedig a francia kivitelt emelését vonhatná maga után. A Havas ügynökség jelentése szerint a francia kormány a közeljövőben ezzel kapcsolatban új francia-román és francia-jugoszláv kereskedelmi megállapodások létesítése érdekében már lépéseket is tett.

Rádió

SZERDA, FEBRUÁR 1.

București, 6.45: Ritmikus torna, orvosi tanácsok, hanglemezek, háztartási tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés, 18.02: Luceafărul jazzzenekar. 19: Szalonzenekar. 19.45: Művészeti krónika. 20: Szalonzenekar. 20.50: Dr. Aurel Voina előadása. 21.05: Kamarazene. 22: Hírek, sport. 22.15: Hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: Grigoras

Diniku zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.15: Gyermek-déllelőtt. 11.45: A világítás története. Felolvasás. 1.10: Károlyi Arpad és cigányzenekara. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hanglemezek. 3.35: Hírek. 4: Élelmiszerek. 5.15: Diákféltő. 5.45: Hírek. 6.10: A bécsi keringő története. Felolvasás lemezekkel. 7.10: Tunisz és Korzika. Felolvasás. 7.40: Rác József és cigányzenekara. 8.30: „A kékszakállu herceg vára” és „Bajazzók” című operák közvetítése. 9.25: Hírek. 11.10: Időjárásjelentés. Majd: Miletin Géza jazzhármasa. 11.35: Hírek német és olasz nyelven. 11.45: Szalonzenekar. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 8.15: Olasz nyelvtanítás. 8.20: Rác József és cigányzenekara. 9.15: Hírek. 9.45: Mátyás király olaszai előadás. 10.30: Hanglemezek. 10.35: Miletin Géza jazzhármasa. 11: Időjárásjelentés.

CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 2.

București, 6.45: Ritmikus torna, orvosi tanácsok, hanglemezek, háztartási tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Gyermekóra. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Kulturális aktualitások. 19.15: Theodor Sibiceanu jazzzenekara. 20: I. Suchianu előadása. 20.15: Hanglemezek. 21.15: Szimfonikus hangverseny. 22: Hírek, sport. 22.15: A hangverseny folytatása. 22: Hírek, sport. 22.15: A hangverseny folytatása, külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.40: Hírek. 11: Katolikus istentisztelet. 12.15: Görögkatolikus istentisztelet. 1.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 1.30: Hanglemezek. 2.40: Világhíradó. 3: Besztercei zenekar. 4: Bábszínház. Közvetítés a kisdudóvónóképző intézetből. 5: Szalonzenekar. 6.10: Mezőgazdasági féltő. 6.40: Közvetítés a Zeneművészeti Főiskolából. (II. rész). 7.40: Fehérlelkű feketék. Előadás. 8.10: Rác Zsiga cigányzenekara. 9.10: „Karrier a tökmagban”. Operett két képből. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11: Magyar Revü Táncczenekar. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 12: Hírek angol és francia nyelven. 12.10: Lakatos Flóris és cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 12.15: Szalonötös. 6: Közvetítés a Zeneművészeti Főiskolából. (I. rész). 7.40: Vársárhelyi Magda zongorázik. 8.30: Francia Kanada vésnapjai. Felolvasás. 9: Hírek. 9.20: Hanglemezek.

Bécs. 20: Operaelőadás. 1: Keringők. Belgrád. 19.30: Lemezek. 21: Zenekari hangverseny. 22: Vonósnyegyes. Milánó. 20.20: Lemezek. 23: Operarészletek. Strassburg. 20.20: Orgonahangverseny. 22.15: Zenekari hangverseny. Varsó. 20.30: Táncclemezek. 22: Egyfelvonásos opera. 23.15: Cselló- és zongoraszonáta.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési árának a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy le. Levelezés nem közzelhető. Házasság szavankint öt le. minden más rovatban szavankint kettő le. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata L. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett). Grósz-traffic, Calea Dorobanților 2 III. kerület: Helfenbein-traffic, Piata Lahovari IV. kerület: March-traffic, Piata Kútt. — Nógrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06. — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Ga. góczy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Telefon 5-13.

Állást keres

Fiatal fűszeresség, gyakorlatot állást keres. Vidékre is megy. Cím Prodanovits József Lipova. 625

Zsúrokra, nagy vacsorákra a legfinomabb ételek készítését vállalom. Nagy gyakorlat rendelkezem. Kovács Gyusza III., Str. Diaconul Coresi. 24. 593

Lakás

Két egyszobás lakás. Lehetőleg az I. kerületben, vagy ahhoz közel kerestetik. Címetek kérem a kiadóba leadni. 680

Hite és fordításokat

román, magyar, német, francia, angol, olasz, szerb, cseh és orosz nyelven, továbbá mindennemű iratok (kérvények, levelek, szerződések bizonyítványok stb.) leírását géppel, olesón, gyorsan és pontosan vállal: elsőrangú munkatársoktól támogatva.

N. MAGDU

román nyelv és gyorsírótanár, București és Timisoara városok volt első fordítója, Timisoara I., Piata Brătianu 2. szám (Krayrel szemben).

Garzon-lakás, vagy két kisebb szobás lakás, május 1-re kerestetik. Címetek „Jó bérlő” jellegre a kiadóba kérem leadni. 688

Egyszobás, fürdőszobás lakás kerestetik, lehet udvari is. Címetek „Fiatal házaspár” jellegre a kiadóhivatalba kérem. 691

Keresek háromszobás teljesen modern lakást, központi fűtéssel és meleg vízzel május elsejére. Ajánlatokat kérek D. Safirescu táblabíró Curtea de Apel címre. 694

Adás-vétel

Ford-autó 4 hengeres, csukott megvételre kerestetik. Cím a kiadóban. 627

Ha szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle bőrtörlőkrémeket, bőrtisztítószerket és bőrtáplálót, ha a bőröd szép és egészséges. Kártya kizárólag a

Városi gyógyszerárban a „Fekete Sashoz” I. Piata I. C. Brătianu.

Konyhabútor jókarban lévő (modern) megvételre kerestetik. Címetek ármezg jelöléssel a kiadóba kérem leadni. 690

Vannék szép két-ablakos függönyt. Címetek „Késpénz” jellegre a kiadóba kérem leadni. 692

Konyha mérleg, hozzá való súlyokkal megvételre kerestetik. Cím a kiadóban. 693

Külföldre

Egyedülálló középkeresetű hölgy társulni kíván 100.000 lelei, esetleg többet is. Ajánlatokat „Beosztás” jelleg alatt a kiadó továbbít. 631

Hirdessen a Déli Hírlap-ban

1939. ÉVI LIPCSEI TAVASZI VÁSÁR

Kezdeté: március 5.

Minden felvágósítást megad a

LEIPZIGER MESSAMT

LEIPZIG - Németország

és

Angerbauer Jenő tb. képviselő, Timisoara, I. Strada Gen. Praporgescu 2. — Telefon: 25-36.

60% utazási kedvezmény az összes német vasuti vonalakon